

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 23. maja 1906.

Leto XIX.

Izseljevanje.

O izseljevanju so padle na dobre-poljskem shodu Kmečke zveze pomembne besede. To vprašanje je za nas tako važno, da ga ne smemo izpustiti izpred oči. Zato je vredno, da zapišemo misli, ki so se v Dobropoljah v tem oziru izražale. V dotičnem okraju je izseljevanje zelo živahno. Mnogo poslušavcev na shodu je bilo že preko oceana. Pri shodu so sicer pritrjevali vsemu, najbolj se je pa videlo pri odstavku o izseljevanju, da so jim besede govornikove govorjene iz srca, da jim je takorekoč iz duše pobral njihove lastne občutke in misli.

Splošno se ponavljata dva vzroka, kakaj se toliko našega ljudstva izseljuje. Na eni strani pravijo: revščina tene naše ljudi z rodne zemlje po kosček kruha v tujino. Na drugi pa: med ljudmi, zlasti med mladino, se vedno bolj širi želja po lagodnem, razbrzdanem življenju; zato silijo z doma. Oboji pa tožijo, kakšno škodo stori naš narod, zlasti pa naš kmečki stan od tega.

Nobeden teh dveh, tolikrat izrečenih vzrokov ne sega stvari do dna. Revščina! Res je, da se kmetu ne

godi dobro. Toda pretiravati se ta reč vendarle ne sme. Našega kmeta še ne smemo primerjati z izstradanim Rusinom ali severnim Lahom, ki doma še močnika in polente ne zasluži; ne smemo ga staviti v eno vrsto s Kitajcem, ki je vesel, če pride kam, kjer mu za dnino vržejo pest riža, da se enkrat zopet do sitega najé. Naši izseljenci niso bledi, izžeti, lačni obupanci, marveč krepki cvetoči, življenja in moči polni mladeniči in najčvrstejše ženske. Ne obup, marveč veselo upanje in zavest lastnih sil jih spremlja na žalostni poti iz domovine.

Drugi vzrok, ki ga tudi večkrat ponavljajo razni ljudje, je pa naravnost krivičen. Želja po lagodnem življenju naj žene naše ljudi na tujel! To je kruto očitjanje zanje, ki gredo zapustivši krvavečega srca domači kraj in svoje sorodnike in znance v neznano tujino trpet in postiti se od zore do mraka. Ti ljudje hočejo dela in čim težje je, tem več se jih oglašá. Po večini zbirajo pazno svoje prislužene solde, da jih pošljejo domu. Odrečejo se vsemu, samo da si morejo kaj deti na stran. Delavske plače tudi v Ameriki niso sijajne. Kdor si hoče kaj privoščiti, lahko vse porabi; ni mu treba posebno zapravljati. Ne

pozabimo pa glavne stvari: po ogromni večini skrbe tudi naši izseljenci za svojo vero. Sami vzdržujejo cerkve in duhovnike, goreči v svojem verskem prepričanju. Kdor je doma že v tem oziru propadel, pade na tujem navadno res še globlje; a ravno tako je res, da se mnogo mlačnih kristjanov vzdrami na tujih tleh. Po izjemah soditi splošno je grdo in krivično.

Glavni vzrok, ki žene naše ljudi z doma, je želja po gospodarskem napredku, ki je na domači zemlji ne morejo utešiti. In ta želja izvira iz duševne probujenosti, iz izobrazbe, ali kakor pravi gospoda, iz inteligence našega ljudstva. Naši liberalci bruhajo iz sebe vse polno podlih, umazanih reči. Najbolj podla je pa njihova trditev, da je naše ljudstvo zabito in neumno. Zabit in neumen je pač velik del naše, takozvane izobrazene gospode, teh ljudi, ki jim seže duševno oko večinoma samo do trebuha in žepa. Naše ljudstvo je pa probujeno. Zaveda se svojih dušnih in telesnih moči; zaveda se, da bi s temi moglo in moralo napredovati. Doma pa z žalostjo vidi, da vsa umnost in prihodnost ne pomaga, da ni mogoče razviti svojih sil tako, kakor bi bilo treba

in zato zgrabi za potno palico in gre v tujino. Ljudstvo je bolj napredovalo nego dežela. Naše pokrajine so zanemarjene, gospodarsko zaostale, ljudje v njih pa napredni in probujeni. Tu je temelj razlage našemu izseljevanju.

Kdo je pa vzrok zanemarjeni in zaostali naši domovini? Samo en odgovor je tu mogoč: tisti, ki so jo doslej vladali. Privilegirani stanovi: grajščak, uradnik in liberalna advokatska in notarska garda, ti nosijo vso krivdo za to. Avstrijske vlade so sedaj služile tem slojem. Zato pa premišljevanje o izseljevanju, ki zahteva tako globokih ran našemu narodu, sili na dan z zahtevo: Proč s privilegiji! Sem s splošno in enako volivno pravico, da pride delavno ljudstvo do veljave in potem na delo za gospodarsko povzdigo naše domovine!

Političen pregled.

NOVI MINISTRSKI PREDSEDNIK PRVIC PRED PARLAMENTOM.

Po dolgotrajnih pogajanjih med posameznimi strankami, o katerih smo že zadnjič pisali, se je ministerski predsednik princ Hoenloe vendar končno skoražil in stopil pred državni zbor, kateremu se je predstavil in mu razvil svoj načrt. Vse to je pa napravil čisto kratko. Med drugim je dejal: „Prva točka mojega programa je volivna preosnova. Splošna in enaka volivna pravica zagotavlja enakim dolžnostim tudi enake pravice. To bode poživilo avstrijsko državno zavest in tudi parlament. Ta enakost in politična ravnopravnost bode vse življe pridobila za državo. Volivna preosnova ne izgine iz dnevnega reda; ako se državna potreba in javna pravna zavest zedinita za skupen smoter, je vsak upor brez uspeha. Vlada hoče sicer pospeševati tudi rešitev važnih gospodarskih vprašanj, toda vedno ostane v ospredju volivna preosnova. Ne odklonite torej moje roke, ki jo Vam ponujam, da vršimo skupno delo.“ Glede avstroogrške nagodbe je dejal ministerski predsednik: „Naša želja je, da napravimo trajen red ter se sporazumemo v vseh vprašanjih, ki se tičejo Avstrije in Ogrske. Izključena pa je vsaka izprememba na škodo Avstrije. Vlada hoče v vseh vprašanjih postopati v soglasju s parlamentom. Zato upa tudi na njegovo pomoč. „Ker se je princ Hoenloe tudi o narodnostnem vprašanju za nas povoljno izrazil, smemo upati, da ta mož ne bode dušil nobene narodne zavesti, ki se strinja z zvestobo do države. To niso prazne obljube in lepo uglajene besede, marveč resna beseda resnega moža v resnem trenutku.“

PRINC HOENLOE PRED GOSPOSKO ZBORNICO.

Ko se je novi ministerski predsednik dal spoznati parlamentu, postala je potreba, da se predstavi tudi gosposki zbornici. In to je storil 16. maja, ko je ponovil tam svoj govor iz parlamenta le v nekoliko milejšem in toplejšem tonu. Tu je ponavljal, da je volja krone, da se volivna preosnova izvrši. Njegove besede so bile tu odločne. Pozival je veleposestnike; naj volivni preosnovi ne delajo težav, ker prosto jim je kandidirati, in če kandidirajo, bodo mnogi tudi izvoljeni. Glede ogrskega vprašanja je podal isto izjavo, kakor v državni zbornici. Pozval je gosposko zbornico, naj ga v njegovi težavni nalogi podpira. O ministrovem govoru bode gosposka zbornica v jedni prihodnjih sej razpravljala.

POLOŽAJ V PARLAMENTU IN VOLIVNA PREOSNOVA.

Tu podamo nekaj iz Hoenlojevih načrtov, kakor poročajo nekateri listi. Nemci dobe 12 poslancev več, nego jim jih je namenil Gauč. Nemških poslancev bi bilo 217. Poljaki dobe zaželjenih 100 poslancev, izmed katerih se jim jih zagotovi 75. Po Gaučevem načrtu bi dobili Čehi 99 poslancev, Hoenloe pa jim primakne še dva in name-ra-va predložiti zbornici predlog o novi razdelitvi volivnih okrajev, ako se zedinijo stranke. Glede parlamentariziranja ministrstva poročajo, da je predlagal Hoenloe narodnim strankam, naj imenujejo one voditelje, o katerih žele, da postanejo ministri. Minule dni so izražali poslanci svoje mnenje o izjavi ministerskega predsednika. Večinoma so se izjavili povoljno. V proračunskem odseku obravnavajo o položaju in o plačah pisarniških pomočnikov in pisarniških pomožnih delavcev.

»SLOVANSKA ZVEZA« IN VOLIVNA PREOSNOVA.

Parlamentarna komisija „Slovan. zveze“ je imela sejo, v kateri sta poročala načelnika dr. Sušteršič in dr. Ivčević in načelnikov namestnik dr. Ploj o svojih dogovorih s princem Hoenloe in o parlamentarnem položaju. Soglasno so se izjavili, da ni osebna izprememba v vladi povzročila stvarne izpremembe političnega položaja in da zato ni vzroka za klub, da bi se udeležil izjavnega razgovora o Hoenlojevem govoru, razven če se tekom razgovora v zbornici pokaže, da je treba gotove izjave zavrniti. Stališče kluba do volivne preosnove, ki zdaj popolnoma odločuje politični položaj, je „Zveza“ opetovano in zadnjič pri prvem branju vladne predloge v zbornici označila s tem, da stoji z vso odločnostjo na stališču splošne in enake volivne pravice, a zahteva brezpogojno, da se glede razdelitve mandatov in volivnih okrožij na Štajerskem in Koroškem izvrši popolna izprememba v smislu politične enakopravnosti slovenskega ljudstva; z enako odločnostjo nasprotuje vsakemu poslabšanju vladne predloge v drugih hrvaško-slovenskih deželah in zahteva pregled volivnih okrajev v Dalmaciji v soglasju z željami te dežele.

KANDIDAT PETE KURIJE ZA SPODNIJ ŠTAJERSKO.

Na Štajerskem, kjer je vladala doslej „lepa“ sloga, je začelo zadnje čase malo pokati. Že zadnjič smo omenili bo ki se je razvnel na Štajerskem zaradi kandidata Pete Kurije. Ta boj bi se bil s celjskim zaupnim shodom, kjer se je večina izjavila za kandidata dr. Korošca, najbrž končal, da niso posegli znova vmes na liberalci, ki sejejo povsod le v slogo nemir. Posrečilo se jim je iztakniti še jednega kandidata v sebi nekega Rebeke, ki je na zaupnem shodu kandidaturu odklonil pa se je minule dni vendarle udal liberalcem in prevzel protikandidaturu; to smem sklepati iz tega, ker neče preklicati tega kar je poročal o njem „Narod“. Liberalci Rebeke malo vlečejo. Da bi vendar letá uvidel, ko ima lep zgled na Kranjskem kje liberalci učitelje tako vlečejo ob vsakih volitvah. Ko bi bila zmaga liberalcev v petkuriji gotova, bi gotovo kandidiral kak liberalni prvak, ne pa Rebek. Nam se le zdi da bo Rebek s svojo kandidaturu škodoval le slovensko stvar v prid Vrečkota nemškutarskega kandidata, sebi pa s tem gotovo ne bo nič pomagal. Mnogo je vrlin ki dičijo kandidata dr. Antona Korošca, tako da se dosedaj še ni oglašil boljši kandidata za to mesto. Baš zato ostanemo mi vneti za to kandidaturu toliko časa, dokler se ni oglašil boljši mož, pa tudi zato, ker slišimo iz raznih shodov, da hoče biti on poslanec slovenskega Štajerja, to je slovenski poslanec z dušo in telesom —, in mi tej divji popolnoma zaupamo.

MAŽARSKA GONJA PROTI SLOVAKOM.

Košutovci ravno tako surovo nastopajo proti nemažarskim narodom, kakor so liberalci. V svoje namene zlorablajo tudi svojo oblast nad cerkvijo. Kakor znano, je odvisno imenovanje škofov od mažarske oblasti in žalibog so tudi nekateri mažarski škofje ponižni sluge mažarskih nasilnežev. Gonja proti duhovnikom, ki še niso zatajili svoje narodnosti, je huda. Navedimo nekaj slučajev, kako postopajo proti duhovnikom, ki so slovaški rodoljubi. Na Dunaju, kjer je višje duhovsko vzgojevališče za Ogrsko so zadnje tedne odpustili štiri bogoslovce. Odpustili so jih iz zavoda, ne da bi jih bili zaslišali. Za vzrok so jim navedli, ker so narodno misleči Slovaki. Pri enem gojencu so našli slovaško pisano pismo, ostali pa sodijo, da so jih odpustili, ker so se razgovarjali z nekim slovaškim profesorjem, ki jih je obiskal, v slovaškem in ne v mažarskem jeziku. — Opuščen je bil iz službe župnik Hlinko, ker je nastopil pri zadnjih splošnih volitvah za slovaškega kandidata. Prisiliti nameravajo tudi one tri duhovnike, ki so bili izvoljeni za državne poslance, da odstopijo.

HRVAŠKI SABOR ODGODEN.

Pri volitvi zastopnikov hrvaškega sabora za ogrski državni zbor so nameravali nastopiti tako, da izvolijo pristaši manjšine 25 zastopnikov za ogrski državni zbor in enega zastopnika za zbornico velikašev, narodna (mažaronska) stranka pa 15 poslancev za ogrski državni zbor in dva za zbornico

velikašev. Narodna stranka se ni mogla sporazumeti z združeno manjšino o kandidatih, vsled česar je nameraval predsednik odgovoriti sejo. Slednjič se je doseglo novo sporazumljenje, vsled česar so nadaljevali sejo. Poslanec Starčević je izjavil, da hoče sicer njegova stranka glasovati za kandidate združene manjšine, toda s tem naj se jih ne smatra še za pristaše manjšine. Stranka glasuje le zato za kandidate združene manjšine, ker hoče omogočiti, da izvede združena manjšina svoj program. Starčevićeve stranka pa ne pripozna državnopravnega razmerja med Hrvaško in Ogrsko, ker zanikavajo zakonitost nagodbe. Volitve so imele sledeči izid: V ogrski državni zbor 27 članov združene manjšine, 3 čivjake in 10 virilistov. Ko so naznanili izid volitev, so odgodili hrvaški sabor za nedoločen čas. — Iz Zagreba poročajo, da je postal položaj čez noč jako opasen, ker se je izjavilo sporazumljenje med mažaroni in združeno manjšino glede volitev hrvaških zastopnikov v ogrski državni zbor. Položaj je tak, da mora ali odstopiti ban Pejačević, ali pa morajo razpustiti sabor.

ZAROTA PROTI NEMŠKEMU CESARJU VILJEMU.

Poroča se, da so nameravali anarhisti napad na življenje nemškega cesarja Viljema. Pred šestimi tedni je bil že obveščen načelnik berlinske policije, da nameravajo anarhisti napad na nemškega cesarja ob njegovi vožnji v Sredozemskem morju. Potovanje je zato tudi izostalo.

RUSKI DRŽAVNI ZBOR.

Že zadnjič smo poročali, da je bil dne 10. maja otvorjen ruski državni zbor imenovan gosudarstvena дума. Gosudarstvena дума še ni popolna, kajti od 520 poslanecv jih je doslej izvoljenih šele 436, ker volitve v kavkaških krajih jako počasi napredujejo. Že v prvih sejah ruskega državnega zbora se je pokazalo, kaj tlači najbolj rusko dušo, in razgovori o prestolnem govoru so dali povod, da so doslej zatirani, po svobodi hrepeneči zastopniki ruskega ljudstva dali prostega duška svojim srčnim čuvstvom. — Prvi klic, ki doni viharno po dumi, se glasi: Pomiloščenje jetnikom! Cela vrsta govornikov je mirneje ali burneje zahtevala pomiloščenja, zaradi vseh prestopkov verskih, poljedelskih in političnih. Grozili so celo s krvavimi nasilstvi, če se jim ne ustreže. — Toda pravega delovanja дума še ne bo tako hitro začela, ker je polno strank. Ti ljudje, ki so prišli prvič skupaj iz vseh krajev, tako različnih po noši, po razmerah in običajih, se še ne poznajo med sabo in dolgo bo trajalo, preden si določijo natančno smer delovanja. Prva stranka je kmečka stranka. Vsi kmečki poslanci zahtevajo, da se dá kmetu več zemlje. Ti imajo težaven položaj, ker se morajo boriti proti veleposestnikom, ki imajo ogromna posestva. Druga stranka je stranka „kadetov“, to je konstitucionalna demokratska stranka. To je liberalna stranka, v njej so veleposestniki, tovarnarji in uradniki, glavni nasprotniki kmečke stranke. Tretja še vplivna stranka je stranka delavskih poslancev, ki se imenuje „zveza dela“. Ta pa stoji pod vplivom socijalne demokracije in zahteva,

da se razdelijo vsa velika posestva, da se vzame samostansko premoženje in zahteva tudi splošno in enako volivno pravico. To so glavne stranke ruske dume, ki imajo premoč, druge vladne stranke nimajo pomena.

Listek.

Črna nevesta.

V Podsmrečju, samotni gorski vasi, je umrla nedavno Grabnerjeva Lenca, ki so jo vsi poznali le pod imenom »črna nevesta«. Hodila je vedno le črno opravljena s črnim robcem na glavi in nikdo je ni videl, da bi se bila kdaj smejala. Z bledega lica ji je odsevala vedno globoka žalost. Ob nedeljah in praznikih je hodila redno na pokopališče, pokleknila v kotu ob lepo ozaljšan grob in solza za solzo je tekla na hladno grud. Ljudje se niso veliko zmenili zanjo, ker so vedeli, da bi jo zaman tolažili in da je boljše, če jo puste pri miru.

Preselila se je slednjič iz te solzne doline in upajmo, da je našla pravo tolažbo in mir pri Bogu. Njeno življenje pa zasluži, da se otme s temi vrsticami pozabljenosti. Zgodba je kratka in žalostna.

Streljaj proč od Podsmrečja stoji prijazna pobeljena hišica na majhni višini in se prijazno ozira po nekoliko nižje raztresenih tovarišicah. To je dom starega Grabnarja, osornega, skoraj nekoliko odurnega človeka. Malo stran na prijaznem gričku stoji hiša z majhnim gospodarskim poslopjem, ki je last Križmanovega Tineta, ki je čvrst in vesel mladenič kot malo takih. Lansko leto mu je umrl oče — matere sploh nikoli poznal ni — in mu zapustil malo a dobro obdelano kmetijo.

Sprej hiše se vidi naravnost k Grabnarju in ravno tje doli so tako pogoščo uharale Tinetu oči. Dolgo je včasih nepremično zrl v dolino, slednjič pa se je zdramil iz lepih mislij, glasno zaukal in si zažvižgal poskočno pesmico.

V nižini se je začula nežna pesem, ki je globoko segla Tinetu v srce. Pela jo je Grabnarjeva Lenca, živahna in pridna deklica, o kateri so splošno ljudje govorili le to, da bo srečen, kdor jo dobi. In tako srečen bi bil rad ravno Tine. Ravno Lenco si je izbral za nevesto in srce mu je reklo, da bo ta zanj kot nobena. Dobro je vedel, da se ga ne bo branila, saj je tako rada vselej prihitela na prag, ko je zavriskal Tine pred hišo na gričku. Treba je bilo pridobiti samo še Grabnarja.

Neko nedeljo popoldne se je odločil, da poskusi svojo srečo. Opravil se je praznično, nalikal črevlje, navihal brke in jo mahnil s težkim srcem v dolino. Brez posebnih ovinkov je razkril Grabnarju svoje želje in ga prosil, naj mu ne odbije njegove prošnje, od katere je odvisna vsa njegova prihodnja sreča.

Grabnar se ni kazal nič posebno iznenadenega in videlo se mu je, kot bi bil kaj takega pričakoval. Brez daljših ugovorov je privolil v Lenčino možitev in naročil Ti-

netu, naj proda svoje posestvo na gričku in se preseli k njemu in Lenci v dolino.

Tinetu se je zdelo, kot bi plaval proti domu na perutih neminljive sreče. Srce mu je utripalo kot še nikoli in zaukal je iz polnih prsij, da je odmevalo daleč naokoli.

V štirih tednih so bile vse priprave urejene in rožniveniški nedeljo sta bila Tine in Lenca prvič oklicana. Obema je plavalo srce v največjem veselju in sreči, z najlepšimi upi sta gledala v bodočnost, a na obzorju njunega mladostnega življenja so se pokazali temni oblaki. Usula se je ledena toča, udarila je strela in vsi upi, vsa sreča, vse veselje je bilo strto in uničeno. —

Stari Grabnar je bil strasten divji lovec in ker ni bilo v Podsmrečju veliko divjačine, je hodil cele ure daleč v gozdove turnskega grajščaka na srnc in jelene. Plen je bil često bogat, a nevarnost, ki je pretila od strani grajščinskih lovcev, je bila Grabnarju tudi dobro znana.

Lenca je pogosto s solzami v očeh prosila očeta, ko se je odpravljala na lov, naj ostane rajši doma in naj opusti to nevarno opravilo. A dasi je drugače Grabnar izpolnil vsako željo svoji Lenci, ker jo je ljubil kot punčico v svojem očesu, je bil za te njene prošnje popolnoma gluha. Njegova lovska strast je bila od leta do leta večja in zadnje poletje ni bilo tedna, da ne bi bil šel za en dan na lov.

V ponedeljek po rožniveniški nedelji se je oglašil pri Grabnarju Hrstarjev Nande, njegov zvest spremljevalec na nevarnih lovskih potih in še bolj drzen divji lovec kot Grabnar sam.

Lenca je vedela, kaj pomeni Nandetov obisk in iskreno je prosila in prigovarjala očetu, naj ostane doma. Vse zaman. Proti večeru sta se odpravila z Nandetom na pot.

V torek je že podrl Nande s prvim strelom krasnega srnjaka. S pravim lovskim ponosom sta ga ogledovala oba, ko jima je ležal pred nogami. A v tem hipu stopi izza grmovja grajščinski lovec z napeto puško. Kot bi trenil pomerita tudi Nande in Grabnar, dva strela počita skoraj istočasno in lovec se je zvrnil smrtnoranjen na tla. V bližini so se začuli moški glasovi. Divja lovca sta preplašena zbežala. Nandetu je padla dvocevka na tla, a je ni bilo več časa pobirati, ker so bili lovci že v bližini.

Žalostna nesreča pa je hotela, da je bil ob času groznega zločina blizu onega kraja Križmanov Tine. Prejšnji dan je zgubil na paši ovce in zjutraj zgodaj jih je šel iskat in sled ga je vedla daleč v gorovje za njimi. Ko sta streljala Grabnar in Nande na lovca, je bil Tine komaj sto korakov oddaljen. Vendar skozi gosto grmovje ni videl na kraj zločina. Slišal pa je po strelu bolesten krik padlega lovca in s silo si je napravil pot skozi goščo na plan.

Kri mu je zastala po žilah. Na tleh se je zvijal v zadnjih vzdihih ustreljeni lovec, iz prsi mu je curkoma drla gorka kri. Z grozo je priskočil Tine k njemu, ga prijel za roko in mu privzdignil nekoliko glavo.

V tem trenutku pa je planilo iz gošče pet lovcev nad Tineta in enoglasno so vpili:

»Morivec, morivec, imamo te!«

Ves preplašen je Tine pripovedoval, da ne ve čisto nič, kdo bi bil storil grozni zločin. Ko je počil strel, je bil on še v goščavi, kjer je iskal izgubljene ovce, ko pa je čul streljanje, je prihitel semkaj.

Glasno so se zasmejali lovci nad temi besedami, češ, da bolj nespametnega izgovora bi si ne bil mogel izmisliti. Kdo je pa ustrelil srnjaka, in čegava je dvocevka, ki leži poleg njega?

Tine je zatrjeval, da ne ve čisto nič o tem in da je on popolnoma nedolžen. Toda vse ni izdalo nič. Lovci so ga zvezali kot morivca, ga obdolžili celo, da je hotel svoj plen oropati. Nato so napravili nosilnice za ustreljenega lovca in nekaj jih je neslo mrtvo truplo domov, drugi pa so gnali Tineta v bližnje mesto v zapor.

V sredo zvečer je prišel Grabnar zmučen in potrč domov. Vsa v veselju mu je prihitela Lenca naproti in se ga oklenila okrog vrata, vsa srečna, da se je zdrav povrnil. Grabnar pa se ni veliko zmenil za njo in mrzlo ter komaj slišno ji je odzdravil, ko je stopil v hišo. Ni se ji upal pogledati v oči in na obrazu mu je brala skrbna hčerka, da se mu je moralo na lovu nekaj pripetiti.

Huda slutnja se je polastila Lence v četrtek. Tine ji je povedal, da gre iskat ovce in da bo v sredo gotovo že prišel nazaj. A minil je že četrtek, in še ga ni bilo od nikoder, istotako ne v petek. V soboto pa dobi iz mesta pismo, in na prvi pogled je spoznala pisavo svojega ženina. Hlastno je odprla pismo in začela brati. Čim dalje je brala, tem bolj je prebledavala in ko je končala, se je spustila v glasen jok in se onemogla zgrudila na stol.

Tine ji je pisal, da je v ječi. Iskal je ovce in prišel na kraj, kjer je neki divji lovec ustrelil grajščinskega lovca. Bil je v osodepolnem trenutku komaj sto korakov oddaljen, a ko je prišel bližje, je zločinec že pobegnil. V tem so prišli umorjenčevi tovariši in obdolžili njega, da je morivec in ropar, ter ga izročili sodišču. Ker je trdno prepričan, da se mora izkazati njegova nedolžnost, zato naj ne bo Lenca v skrbeh radi njega, a oklice naj reče med tem ustavit. — —

Ko je Lenca omahnila na stol, je priskočil stari Grabnar preplašen k njej in ji strgal pismo iz rok. Začel je brati in čim dalje je bral, tem temnejši je postajal njegov obraz; bled kot zid je dejal pismo iz rok. — —

Minila sta za Lenco dva dolga, žalostna dneva v tugi in bridkosti. A prišlo je še huje.

V nedeljo večer je šla na pokopališče pomoliti na materni grob. Ko je prišla domov, se je že stemnilo. V hiši še ni bilo luči, čula pa je skozi odprto okno, da se v sobi dva moška prepirata. Stopila je bližje in spoznala, da sta oče in Nande.

»Čemu si pa takoj streljal? Ti si ga umoril, zdaj pa Tine po nedolžnem trpi radi tebe.« kričal je oče jezno.

»Bodi no pameten, kaj si pa ti delal? Ali si ti morda rožni venec molil, ko sem jaz strelil? Saj si ravno tako dobro meril kot jaz, če ne še boljše.«

»Pa si ti streljal prvi.«

»Ni res, oba hkrati sva streljala, oba sva enako kriva, Tine pa tudi; čemu pa lazi takrat tam naokrog?«

Zunaj pod oknom se je začul bolesten vzdih. Grabnar in Nande sta planila venkaj in našla pod oknom Lenco v nezavesti. —

Nande je pri pogledu nanjo zbežal kot bi gorelo za njim. Grabnar pa je s tresočimi rokami vzel svojo edinko v naročje, jo nesel v sobo in jo položil na posteljo. Močil jo je z vodo in kmalu se je zavedla. A niti besedice ni mogla spraviti iz sebe. Zdihovala in jokala je neprenehoma do jutra.

Tudi Grabnar ni stisnil celo noč očesa. Proti jutru se je splazil kot skesan tat k postelji svoje hčere. Lenca se je molče obrnila v zid.

»Lenca, odpusti mi! Nepremišljeno sem ravnal, v jezi, v strasti sem to storil in ne iz hudobije.«

Lenca je samo globoko zdihnila.

»Saj me ne boš izdala, kaj ne da ne?«

Tvoj oče sem, in svojega očeta pač ne bodeš spravila na vislice.«

Ko je videla hči svojega očeta potrtega in obupanega na kolenih pred svojo posteljo, se ji je vzbudila v srcu otroška ljubezen do njega in s silo je spravila iz sebe besede:

»Ne bom vas izdala, oče, ne.«

Nato si je zakrila obraz z rokama in bridko zaihtela. — —

Lenca je resno bolela. Tri tedne je morala ostati v postelji.

Grozen boj je bojevala cel čas v svoji duši. Vedela je, kdo je umoril lovca, vse ji je bilo znano. Ali naj torej pusti svojega ženina po nedolžnem v ječi? Ali naj ga pusti, da bo obsojen morda na smrt? Ali ne bo ona njegova morivka? Ali ne bo kriva nedolžne smrti svojega ženina? Ali bo mogla imeti potem še kako mirno urico v celem življenju? Toda če izda očeta, bo obsojen oče, in če ga obsodijo na smrt, ali ne bo kriva njegove smrti lastna hči? To je še strašnejše. Kaj storiti?

Cele ure je molila in premišljevala, za kaj bi se odločila, a do gotovega zaključka ni prišla. — — j

Ko je ozdravela za silo in prišla spet med ljudi, je čula srce pretresujoče govorice.

Tine je bil že dvakrat zaslišan in vse je govorilo proti njemu. Lovci so slišali streljanje, hiteli so na oni kraj in žive duše niso videli v bližini kot Tineta. Klečal je zraven umirajočega lovca, poleg njega je ležala izstreljena dvocevka. Tine ni imel drugih dokazov in prič, kot Boga in svojo mirno vest.

V Podsmrečju v začetku nihče ni mogel verjeti, da bi bil dozdej tako pošten in pri vseh priljubljeni Tine kar v hipu postal ropar in morivec. Polagoma pa se je obrnilo javno mnenje proti njemu in začeli so govoriti, da ga ne čaka drugega, kot zasluzena kazen na vislicah.

Lenci se je zdelo, kot bi jo zbadal z dvoreznim mečem, ko je čula to govorjenje.

Srce jo je gnalo, da bi še enkrat govorila s svojim ženinom. Sklenila je, da ga obišče v ječi, naj stane kar hoče.

Neki ponedeljek zjutraj se je odpravila v mesto. Nikomur ni povedala po kaj. Srčno je hrepenela, še enkrat videti Tineta, s katerim bi tako lepo složno in mirno živela v bodočnosti. A bala se je stopiti predenj. Kaj naj mu reče? Ali naj mu pove, da ga lahko reši z eno besedo? — —

Prva novica, ki jo je zvedela, prišedši v mesto, je bila, da so danes obsodili porotniki na smrt nekega, ki je ustrelil na lov grajščinskega lovca. Kot strela z jasnega neba jo je zadela ta novica. Zdelo se ji je, da ji mora počiti srce in da bo groze skoprnela. Jokati ni mogla več.

Uro pozneje je bila pri Tinetu v ječi. Segla sta si v roke, a dolgo nista mogla spregovoriti besedice.

»Lenca, vesel sem, da si prišla, da lahko povem ravno tebi, da sem nedolžen. Če mi tudi nihče drug ne bo verjel, t mi verjameš gotovo. Ali ne?«

»O vem, Tine, vem, da si nedolžen. O še več vem, samo ko bi smela govoriti! O nesrečni moj ženin, oj nesrečna tvoja nevesta!«

In obupno je vila roke.

»Lenca, kaj pa ti je? Kaj ne smeš govoriti? Meni poveš lahko vse.«

»Nedolžen si, Tine, nedolžen. Jaz bi te lako osvobodila z eno besedo, a ne smem, ne smem. Moj oče, moj nesrečni oče!«

»Za božjo voljo, Lenca, jaz te ne razumem. Odkrij mi vendar, kar ti teži srce! Kaj se je zgodilo z očetom? Zakaj ne moreš mene rešiti? O spregovori tisto besedo, kako težko je umreti mlademu človeku, ki je poln upanja in načrtov, težko je umreti tako sramotne smrti, če je človek nedolžen. Lenca, ali me nimaš čisto nič rada, govori, draga moja nevesta!«

»O Tine, Tine, moj predragi ženin! Rajši te imam kot samo sebe, kako se mi smiliš! — — Nič več ne morem molčati — — moj oče in Nande sta ustrelila lovca, slišala sem ju na lastna ušesa, ko sta se o tem pogovarjala.«

»Oo, oh,« je vzkliknil Tine.

»Zdaj sem povedala, kar mi je tako grozno težilo srce. Zdaj veš, Tine, kdo je morivec. Povej sodnikom in prost boš zopet. — — Jaz pa ne bom imela miru in pokoja nikoli več — — kakor grozno breme bo ležala na moji duši zavest, da sem morivka lastnega očeta.«

Tine se je stresel žalosti in groze. Zakril si je z rokama obraz in videlo se je, da bojuje v duši strašen boj. Po kratkem molku pravi odločno:

»Lenca, poklekni z menoj in moliva oče naš, potem ti bom nekaj povedal.«

Pokleknila sta in vroče molila gospodovo molitev.

Ko sta vstala, je uprl Tine svoj pogled z vso prisrčno ljubeznijo na svojo nevesto, rekoč:

»Lenca, rad te imam, to veš. Zato ne bi mogel prenašati, da bi ti ne imela več miru in pokoja, kot praviš. — — Niti besedice ne bom omenil o tem, kar si mi povedala. Rajši umrem po nedolžnem, samo da ne spravim v nesrečo tebe in tvojega očeta. — — Povej mu, da mu odpuščam iz dna srca in da rad umrjem — — naj si radi tega ne dela skrbi in nemirne vesti.«

»Ne, ne, Tine, to je preveč, tega ne smeš storiti!«

»Zakaj pač ne? Sam sem na svetu in nikdo ne bo žaloval po meni. Grešno to tudi ne bo, saj upam s tem ohraniti tvojo srečo in življenje tvojega očeta.«

Lenca se je branila in ga skušala pri-govarjati, a zavrnil jo je odločno:

»Očeta imaš in dolžnost ti je, skrbeti zanj. Zdaj pa poslušaj — še nekaj se mo-rava dogovoriti. Premoženje, kolikor ga imam, prepuščam tebi, bom že še pisмено napravil oporoko. A eno prošnjo imam do tebe, in to mi izpolni. Ne pusti, da bi me po smrti pokopavali tukaj v tujem neznanem mestu. Tam pri domači cerkvi bi rad po-čival, da bi domače solnce obsevalo moj grob in bi domači sosedje kaj molili za mojo dušo, ko bodo šli mimo mojega počivališča. Šest maš plačaj zame in tudi sed-mino mi napravi. Skromna naj bo, in so-sede povabi vse k njej. Pa pozdravi jih, ko prideš domov, pozdravi domačo cerkvice, domači gozd, domače gore, pozdravi po-sebno še svojega očeta in — — —«

V tem so zarožljali ključi v vratih in jetničar je opozoril Lenco, da je čas za ob-isk potekel.

Lenca je krčevito zgrabila ženina za roko in obupno zaklicala:

»Tine, Tine, ne smeš umreti, ne smeš!« Ni se mogla ločiti od njega, a jet-ničar jo je s silo odtrgal proč in jo vlek-l k vratom.

Tinetu so solze zalesketale v očeh in s pridušenim glasom je zaklical zanjo:

»Z Bogom, Lenca, srečna bodi! In ne pozabi na moj grob in na mojo dušo! Moli zame!«

Drugi dan zvečer je Lenca še enkrat govorila s svojim ženinom, a le vpričo drugih ljudi in samo par trenutkov. Pro-sila ga je, če sme priti zraven, ko bodo zvršili nad njim smrtno obsodbo, a dejal je, da bi mu to preveč otežilo zadnje tre-notke.

Žalostno in pretresljivo je bilo slovo obeh, vsi navzoči so bili do solz ginjeni.

Lenca je prejkotala celo naslednjo noč. Zjutraj je šla v cerkev in goreče molila za Tineta.

V mestu se je oglasil otožno mrtvaški zvon. Ko je začula njegov glas, je hitela iz cerkve — s trdnim sklepom, da mora še enkrat videti Tineta. Hitela je iz ulice v ulico proti kraju, kjer je bil Tine zaprt. Dolgo je že begala sem in tje, prišla je v čisto neznan del mesta in spoznala je, da je zašla. Vprašala je nekega moža za pot in bežala dalje. Srečno je dospela do sod-niškega poslopja. Niso ji dovolili vstopiti, a s silo je udrila na dvorišče.

O, grozen prizor! Sredi dvorišča je bil zabit v tla močan, precej visok steber, spodaj je bilo par stopnjic črno pregrnjeh. — —

Lenci se je stemnilo pred očmi, vse se je zavrtilo okrog nje in nezavestna se je zgrudila na tla. — — — —

* * *

Leto dni je minilo po tem. Nande se je v gozdu ponesrečil, ko je podiral neko drevo. Kmalu na to je nevarno obolel tudi stari Grabnar. Na smrtni postelji je pred župnikom in dvema pričama izpovedal, da sta on in Nande vstrelila grajščinskega lovca in da je bil Tine po nedolžnem ob-sojen in obešen.

Od tega časa je vedno več vaščanov iz Podsmrečja molilo ob Tinetovem grobu. Največkrat pa je ondi klečala Lenca — črna nevesta.

Nikoli več.

Neki trgovec je imel hlapca, ki je bil strasten pijanec. Skušal ga je odvaditi na razne načine, a ni šlo. Slednjič bere v nekem časopisu grozno dogodbo, ki jo ta-koj sklene povedati svojemu hlapcu, da bi ga odvrnil pijače.

»Čuješ, Miha«, mu pravi nekega dne, »neki pijanec je spil nekoč veliko množino žganja. Bil ga je poln kot sod. Zvečer se privleče skoraj po vseh štirih domov in se počasi spravi v posteljo. Ko pa je hotel ugasniti luč, se mu je užgala sapa, začelo je v njem goreti in vsega sežganega so do-bili drugo jutro. Miha, pazi, pazi!«

»Strašno je to«, odgovori Miha, »pa-zil bom, kar se bo dalo, da ne bom nikoli pijan gasil luči.«

Razgled po domovini.

Stolni prošt prelat dr. Kulavic.

V petek 18. t. m. zjutraj je zadela kap g. stolnega prošta ljubljanskega dr. Kulavica, ko se je ravno pripravljal na sv. mašo. Padel je takoj v nezavest in ob 4. popoldan je že izdih-nil svojo blago dušo. Vse je pretresla ta ža-lostna novica o njegovi nenadni smrti.

Rojen je bil 23. marca 1838 v Podgradu na Dolenskem. Njegov oče je bil ondi učitelj. Na gimnaziji je bil vedno najodličnejši učenec. Po dovršenem zrelostnem izpitu v Ljubljani — bil je prvi odličnjak — se je posvetil bogoslovju ter vstopil v kn.šk. duhovsko semenišče v Ljubljani. V mašnika je bil posvečen dne 3. avgusta 1862. Služboval je eno leto kot ka-pelan v Sostrem, na kar je bil l. 1863. poslan na višje duhovsko učilišče na Dunaj, v Avgu-štinej, kjer si je pridobil l. 1867. čast doktorja bogoslovja. Vrnivši se v domovino je deloval kratek čas kot kapelan v Št. Vidu pri Zatični, nato se je mudil pol leta v Rimu radi nadalj-njih študij. Eno leto je bil potem podvodja in ekonom v duhovskem semenišču v Ljubljani. l. 1869. je bil poklican na Dunaj kot cesarski dvorni kapelan in študijski ravnatelj in eko-nom v Avguštiniju, kjer je ostal 16 let, to je dom svojega imenovanja kot kanonika stolnega kapitelnja ljubljanskega in semeniškega vodja l. 1885. Semeniški vodja je bil nad 17 let. Leta 1902. je dosegel dostojanstvo stolnega prošta v Ljubljani; vmešan je bil kot prošt dne 8. ju-nija 1902. Od papeža je bil odlikovan že kot kanonik in semeniški vodja z častjo apostol-skega protonotarja, l. 1901. pa je bil od knezo-škofa imenovan za ravnatelja bogoslovnih ved

v ljubljanskem semenišču. Tej poslednji časti se je pa radi bolehnosti kmalu odpovedal. Ka-kor je bilo celo življenje rajnega prošta dr. Kulavica posvečeno bogoslovnim vedam, tako se je celo zadnja leta kot stolni prošt v pro-stem času najraje bavil z znanstvenimi knji-gami. Veliko veselja je tudi našel v prelska-vanju kapitelskega arhiva.

Pogreb je pač pričal, kako spoštovanje je vžival v vseh krogih. Pokopal je pokojnika presvitli g. knezoškof dr. Jeglič ob navzočnosti kapitelnja, med katerim smo zapazili novomeš-kega prošta dr. Elberta in mnsgr. Gabrijeviča iz Gorice; gg. bogoslovci so peli žalostinke pred hišo stolnega prošta, v stolnici in ob grobu. Za ravnijo je sledilo mnogo odlične gospode. Videli smo gosp. štiškega opata G e r a r d a, gg. dekane Novaka, Lavrenčiča, Er-kerja, prelata Rozmana, mnogo duhovnikov iz mesta in dežele, dež. predsednika Schwarzja, deželnega glavarja pl. Detela, državnega in de-želnega poslanca Povšeta, župana Hribarja in dolga vrsta drugega občinstva. Sožalje so iz-razili stolnemu kapitelnju ljubljanskemu, go-riški nadškof dr. Sedej, mariborski knezoškof dr. Napotnik, tržaški dr. Nagl, dunajska škota dr. Maršal in dr. Maier in mnogodrugih od-ličnjakov.

»Domoljubovim« naročnikom, ki dosedaj še niso poslali naročnine za tekoče leto, priložimo v prihodnji (22.) številki po-sebne opomine in položnice. Prosimo, da vsak naročnik **takoj** po prejemu o-po-mina odpošlje denar, ker bomo sicer brez-pogojno ustavili nadaljnje določiljanje »Do-moljuba«.

Slepota nekaterih kmetov. Neštetokrat so liberalci na shodih in v svojem časopisu pokazali, da so sovražniki kmeta. Kljub temu pa se najdejo še kmetje, ki nočejo tega uvi-deti in gredo liberalcem na lim. Nekaj takega se je zgodilo pretečeni teden v Š m a r t n e m p r i L i t i j i, kjer so kmečki volilci pri občin-skih volitvah se dali zapeljati brezverskim, zagrizenim liberalnim učiteljcem in trgo-vcem, in jim pomagali do zmage. Za vse, kar se v taki občini nerednega zgodi, so krivi tisti, ki so pripomogli k zmagi. Ljudem, ki danda-nes še drže z liberalci, ni več pomagati, ti so udarjeni s kurjo slepoto.

V Ameriko je odpotoval za več tednov g. dr. Demeter vitez pl. Bleiweis-Tr-steniški, da tam osebno prouči življenje naših slovenskih naseljencev.

Trgovska in obrtna zbornica ljubljanska je imela v četrtek 17. t. m. javno sejo. Za nova pogrebna zavoda sta se oglasila gg. Kušar in Turk. Zbornica je bila mnenja, naj vlada to dovoli. G. Svetnik Kregar je stavil predlog, naj mestni magistrat pri vseh sejmeh zabrani vsakemu židu prodajo raznih predmetov v javnih prostorih, češ, da židje ne škodujejo samo trgovcem in obrtnikom, temveč tudi ob-predsednik liberalcev Lenarčič je rekel, da je činstvu, ki kupuje ničvredne stvari. Zbornični ta predlog protizakonit in ga ni pustil razpravljati.

Izdajstvo štajerskih liberalcev. Iz celjske tiskarne, v kateri se tiska liberalna »Domo-vina«, so poslali letake, v katerih se pozivajo »neodvisni Slovenci«, da glasujejo 29. maj-nika za ključavničarja Rebecka. S tem de-ljanjem so celjski liberalci najhuje kršili slo-gu, kar je vse obsodbe vredno. S tem se je raz-krila razdiralna politika nekaterih štajerskih

mladičev, ki so pristaši »Slovenskega Naroda«, ki dela na ta način za nemškutarskega kandidata Vračkota. Tega razdora se že vesel liberalna graška »Tagespošta«. Ako je g. Rebek mož, potem se mora javno odpovedati kandidaturi, saj je rekel na shodu v Trbovljah, da je ne sprejme. Pošteni Slovenci naj se ne dajo begati pristašem najpodejšeja lista »Sl. Naroda« ter naj oddajo svoje glasove le velečastitemu g. dr. Antonu Korošec, uredniku »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru, katerega je postavil zaupni shod v Celju za kandidata. Pogumno v boj in zmagalo bo katoliško slovensko ljudstvo štajersko. Kako se liberalci boje odločnega in delavnega dr. Korošca, dokazujejo nesramni napadi »Slov. Naroda« dan na dan. Ti napadi so najboljšje zagotovilo, da bo dr. Korošec pravi mož, ki bo delal z vso vneto za katoliško slovensko ljudstvo, katero liberalna klika sovraži iz dna duše.

Pri dopolnilnih volitvah v odbor »Slovenske Matice« so liberalci zopet bili poraženi, dasi so na vso moč delali za gg. Vrhovnika in Trošta proti našima pristašema. Izvoljena sta bila kljub »Narodovi« agitaciji preč. g. profesor dr. Jožef Gruden in preč. gospod dekan Anton Koblar. Umazanemu »Narodu« se niti liberalci nočejo več pokoriti.

Družba sv. Cirila in Metoda je sklenila odvzeti g. trgovcu Jebračinu prodajo cikorino v korist družbino in bo prodajo poverila tvrdki Perdan, ki prodaja že družbine vžigalice.

Osleparjeno delavstvo. Socialni demokratje so nahujkali Kozlerjeve delavce k štrajku. A kaj so dosegli? Od 134 delavcev je odpuščenih 119, le 15 je zopet sprejetih. Ali bo skrbela socialna demokracija za te uboge delavce? Ubogo, delavstvo, ki se da preslepiti brezvestnim rudečkarjem.

Dekliška Marijina družba v Križankah bo obhajala prihodnjo nedeljo 27. t. m. veliko slovesnost. Ob pol 5. popoldne bo mil. g. generalni vikar Flis blagoslovil novo zastavo družbino, katero so izdelale čč. šolske sestre v Trstu. Slavnosti se bodo udeležila odposlanstva ljubljanskih Marijinih družb.

Hudobija »Slov. Naroda«. Kako nesramno in ostudno lažejo liberalci po »Narodu« so pokazali zopet ob smrti stolnega prošta dr. Kulavica. Nek časnikarski lopov piše, da je ranjki g. prošt vsak dan prebiral to svinjsko kunjjo, ki se zove »Narod« in da je odobral njegovo pisavo glede škofa. Resnica pa je, in to lahko pod prisego potrdijo vsi, ki so imeli priliko z ranjkim bližje občevati, da ni nikdar »Naroda« v roke vzel, ker mu je bil preumazan, še manj, da bi ga bil bral ali celo odobral. Resnica je, da je visoko čislal premilostnega g. škofa, ki se je tudi sam rad obračal do njega, da mu je s kakim nasvetom pomagal ob raznih prilikah. Sedaj ko je zatisnil blagi g. prošt svoje oči, pač lahko časnikarska hijena blatil njegov spomin, saj ve, da mu mrlič ne more poslati popravka.

Sram bodi liberalce, ki tako podlo lažejo in obrekujejo celo mrliče.

Nagla smrt. V novomeški okolici je umrl nagle smrti za mrtvoudom lesni trgovec g. Peter Logonder, posestnik v Stari Loki. Ranjki je bil strasten liberalce in je hudo udrihal po duhovnikih. Umrl je brez duhovnika. Naj počiva v miru!

Tri podzemse jame so našli v mirnopski fari pri Visokem vrhu. Te jame so preiskali nadučitelj Pikel in dva gospoda iz Novega mesta. V jami še nahajajo prav lepi kapniki.

Stritarjeva slavnost. V Ljubljani so slovesno praznovali Stritarjevo sedemdesetletnico. Občinski svet je imel slavnostno sejo, h kateri je došlo mnogo odličnega občinstva. Slavnosti se je udeležilo tudi zastopstvo občinskega odbora v Velikih Laščah in deputacija občine Lužarje, domovinske občine Stritarjeve.

V Ljubljani je napravil pretečeni teden cirkus Buffalo Bill dve predstavi. Dasi so bili sedeži dragi, je vendar občinstvo napolnilo obakrat skoro vse prostore. Došlo je bilo mnogo tujcev z dežele, katere je ta »špas« precej denarja stal. Če bo pa naše verno ljudstvo romalo k Materi Božji na Brezje ali na kako drugo božjo pot, tedaj bodo liberalci bobnali po »Narodu« o zapravljenosti in potratnosti kmeta itd. Kmetu ne privoščijo liberalci ničesar, sebi seveda vse. Buffalo Bill je odnesel iz Ljubljane od dveh predstav 54 tisoč kron.

Liberalni učitelji so za časa obstrukcije naših poslancev, ki so hoteli izvojevati pravice kmečkemu stanu, vedno vpili po svojih listih nad našimi poslanci, da jim nočejo zvišati plače, akoravno so tako potrebni. List se je sedaj obrnil in liberalci so jeli obstruirati. Liberalni učitelji sedaj niso več potrebni, nič več ne zdihujejo po zvišanju plač, zadovoljni so sedaj s tem, kar imajo. Zakaj se ne zaletajo sedaj v Hribarja in Tavčarja in ne zahtevajo od njiju ravno tako surovo in ostro zboljšanje plač, kakor so to zahtevali od dr. Šusteršiča. Liberalni učitelji so voljni iz ljubezni do liberalne stranke trpeti tudi lakoto.

Proti razdružnosti zakona. Z Dunaja poročajo, da je podpisalo štiri in pol milijona oseb izjavo proti razdružnosti katoliškega zakona. To je gotovo najboljši odgovor katoliškega ljudstva na protikatoliške izzivače, ki so nastopali za ločitev katoliškega zakona. Podpisov ni bilo še mnogo več, ako bi ne bilo za pobiranje odločenega tako malo časa.

»Slovenski Narod«, ta najbolj umazani in surovi list, kar se jih tiska v slovenskem jeziku, se hudo jezi, ko vidi, kako sijajno sprejemajo našega premilostnega gospoda knezoškofa, ki prihaja birmovat v razne župnije. Zato nesramno napada osebe, ki se trudijo za slovesen sprejem. Posebno ga boli, da so na Brezovici pri Ljubljani priredili veličasten sprejem premilostnemu. Zato po svoji grdi navadi prav barabosko napada poštene fante z Brezovice ter jim očita pljanost in druge lumparije, kakršnih so navajeni dopisuni, ki mažejo »Narod«. Tem ljudem namreč ni prav, da so vrli brezoviški fantje kar tekmovali v postavljanju lepih mlajev, katerih so postavili okrog 60 po fari. Ta napad si bodo brezoviški fantje zapomnili in ga liberalcem ob času volitev vrnil.

Poštni sel pobegnil. Iz Podnarta je pobegnil pošni sel Šlibar. Odsel je večjo svoto denarja baje v Ameriko. Bil je liberalce in hud nasprotnik katoliških listov. Liberalci milo zdihujejo po njem, ker imajo enega agitatorja manj.

+ Liberalna skrb za obrtnike. V zadnji seji trgovske in obrtne zbornice se je pritoževal gospod Rakovec, da se skoro leto dni že

nič ne sliši o delovanju deželne komisije za pospeševanje malega obrta na Kranjskem. Mi smo poizvedeli, kaj je na tem, ter dognali, da je referent te komisije deželni odbornik Peter Grasselli. No, smo si mislili, zdaj bo kmalu pojasnjeno, zakaj ta komisija naprej ne more. In res smo dalje poizvedeli, da bi komisija rada delovala in da Petra drezajo in opominjajo, naj vendar pride s poročili, a vse je zastoj. Peter je neizprosno in sedi na poročilih silno vztrajno ter ni mogoče od njega kaj dobiti. Peter Grasselli je bil v deželni zbor izvoljen v Ljubljani. Ljubljanski obrtniki, ki so mu dali svoje glasove, in hajo torej sedaj dovolj opravičenosti, da Petra malo »zgnajo«. Saj ljubljanski obrtniki s svojimi dokladi mi vzdržujejo Petra že v lepi in ne pretežavni službi ravnatelja vžitinskega zakupa, v kateri dela ravno toliko, kakor v deželnem odboru. Koliko penzizonov pa hoče Peter še imeti? Liberalna stranka, ki je vsilila Petra obrtnikom za njihovega zastopnika, naj ga sama plača! Če neče delati, naj odloži svoj mandat, obrtniki naj pa izvolijo pri prihodnjih volitvah v Ljubljani bolj delavnega poslanca, pa bo tudi komisija za pospeševanje malega obrta hitro reševala svoje posle. Dolžnost Petra Grassellija pa je, da skliče v Ljubljani shod svojih volilcev obrtnegega stanu in jim poroča o svojem delovanju. Take nezaupnice, kakor mu jo je v imenu obrtnikov izrekel gospod Rakovec v trgovski zbornici, pač ne sme molče vtakniti v žep. Če se pa ne zgane, naj ga obrtniki javno pokličejo na odgovor!

— Nesreča na železnici. — Dva železničarja mrtva. V petek ponoči okoli 12. ure je pred postajo Litija en tovorni vlak zavozil na nekaj vozov, vsled česar sta bila oba tira zastavljena. Vsled tega sta vlaka iz Dunaja v Trst in iz Trsta na Dunaj imela večurne zamude. Pri tej nezgodi sta bila vlakovodja Walter in sprevodnik Lavrenčič usmrčena. — Dobili smo nadalje še naslednja poročila: Nesreča se je zgodila, ker se je nekaj vozov pri litijskem kolodvoru stoječih odtrgalo in priletelo nasproti takozvanemu hitremu tovornemu vlaku (Güterzug). Enajst voz je razbitih. Brzovlakoma se ni nič zgodilo. Ponesrečeni vlakovodja Walter je živel še nekaj minut, sprevodnik Lavrenčič, ki zapušča devet nepreskrbljenih otrok, je bil pa takoj mrtav. Brzovlaka sta imela pa 8 ur zamude. — Brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob pol 6. uri jutraj, je prišel ob pol 2. uri popoldne ter se je z njim pripeljal tudi drž. poslanec g. dr. Šusteršič. Iz Ljubljane je šel dopoldne v Litijo posebni vlak s pošto. Pošto, katero dobimo ob 8. uri jutraj do 2. ure še nismo dobili.

Opozorjamo na današnji oglas lekarnarja gosp. H. Brill v Litiji.

Čebelarski shod podružnice na Bohinjski Beli bode v nedeljo, dne 27. maja, ob 3. uri popoldne v starem šolskem poslopju. Predavati bode nadučitelj gospod M. Humek iz Bohinjske Bistrice.

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

g Naklo. Mlekarska zadruga je imela pretečeno leto 55 članov z 83 deleži. Prometa 28.972 K 41 v. Čistega dobička 572 K 41 v. ki se dene k rezervnemu zakladu, ki znaša 859 K 54 v. Načelstvo: Peter Drinovec, Peter Jarc, Ivan Barle. Nadzorstvo: Ivan Barle, Vinko Černilec, Fran Zupan, Ivan Teran, Fran Pavlin.

g Iz Podbrezlj. Kake važnosti je šola, vsakdo. Važen pa je tudi prostor, kjer stoji

šolsko poslopje. Na prostoru med Srednjo in Dolenjo vasjo bi bilo zelo pripravno; križata se dve državni cesti, stara in nova. Odtod je lep razgled in pripraven prostor za šolski vrt. Toda tu ni središče šolskega okoliša; vas Klanec je bolj oddaljena od vasi Bistrice. Stariši morajo premisliti, kolikokrat pošiljajo otroke na pošto in v prodajalne, kar vse iz šole mnogrede lahko opravijo. Šolsko poslopje bi delalo kras le Srednji vasi, ne pa Podbrezjem. — Pripraven prostor je za Pavlinovim znamenjem. Toda tu popoludne solnce zaide prehitro. Šolsko poslopje mora biti na svetlem in zračnem prostoru. — Prostor nasproti starega poslopja je pa zelo nepripraven. Mimo vodi kolovozna pot; ob deževnem vremenu se človek boji, da bi ne utonil. — Zelo pripraven prostor je med Kočarjevo hišo in med župniščem ali na Gregorčevji njivi pod župniščem. Posestniki in krajni šolski svet naj pa natančno preudarijo, kje bi stalo poslopje. Po toči zvoniti je prepozno! Za spodnje prostore se poteguje najbolj naš dični učitelj Zirkelbach. Saj bi bilo njemu vseeno, kje da stoji poslopje. Skoraj nihče ga ne pozna, ker tiči vedno doma. Še sedaj je preodaljen od cerkve, kaj še le potem. Ni dolgo, kar se je pral v »Slovenskem Narodu«, da je bil pred okrajnim sodiščem oproščen. Kaznoval je baie telesno več otrok. Oče nekega otroka ga je naznanil. Učitelj je bil lahko oproščen, ker zna balinati. Zadevo je na kratko omenil »Slovenec«. Zato je lažnik, ker je bil Zirkelbach oproščen. Rečemo pa še danes, da podbrežkih otrok ni potreba striči, ker imajo še nekoliko las. — So pa Podbrezje vseeno lepa vas z prijaznim okolico. Zato nas pa obišče vsako leto dosti letovičarjev. Tudi letos jih pričakujemo. Znana je pa tudi gostoljubnost po vsem Gorenjskem znane gostilne Pavlinove. — Spica.

g Iz skritega Loma. Skriti smo, mirni in zadovoljni v našem lepem zatišju. Včasih se pa znamo tudi lepo pošteno razveseliti. Sicer pri nas ni navada, da bi prihajali godci mladino vabit na ples, ali zadnje dni smo jih pa vendar imeli. V nedeljo zvečer so prav po vojaško priredili mirozov in nekaj podoknic, v ponedeljek zjutraj pa budnico. Povod temu je bila posebna slavnost, kakršne Lom do zdaj ni doživel. V cerkvi sv. Katarine je domači duhoven v imenu prečastnega gospoda knezoškofijskega svetnika in župnika v Trziču, Špendala, v ponedeljek, 14. t. m., poročil štiri pare. Še pred določenim časom so prišli prvi svatovi z godci iz gornjega dela vasi in kmalu za njimi svatovi z godci iz doline. Solza ginjenja in veselja je zaigrala v naših očeh, videlš domače ženstvo v narodni noši. — Če ravno domačin, ali že 32 let oddaljen od domovine, nisem imel prilike kaj takega videti. Videl sem »tuje šege, tuja ljudstva«, zahtimal in delal zanje, ali moje srce je ogrel edino ta prizor. Tudi pevci so se oglasili s pesmijo o ženitnini v Kani galilejski. Vse se je lepo in v redu vršilo, ne ene žaljive besede ni bilo slišati. Za ta tihi in mirni kraj veljajo besede pesmi:

Tu narod biva še krepak,
Tu narod biva poštenjak,
Kl se še omehkužil ni,
Ki ga še svet okužil ni.

Ta narod je pa tudi dober in požrtvovalen, kar moram s hvaležnim srcem potrditi, zakaj v pol leta se je tukaj več storilo v in okoli farovža, kakor v teku mnogih let. Bog naj mu vso ljubezen stoterno povrne. Jaz pa iz srca kovorim, če rečem:

Tu dom je moj, tu moj je kraj,
Tu živel bi jaz vekomaj!

g V Naklem pri Kranju se je ustanovilo bratno društvo, ki je pristopilo k »Zvezici«. Od-

borniki so: Pavšič Fran, kaplan, Petrič Fran, nadučitelj, Navinšek Viktor, organist, Zelnik Anton, Pavlin Peter, Tomažin Josip, Jarc Peter.

g Sv. Jošt nad Kranjem. Shod Štajercev pri Sv. Joštu bo prihodnjo nedeljo, dne 27. t. m. Zato je to nedeljo zopet dvojino opravilo, ob 6. in 9. uri, da tako ustrežemo tudi onim kranjskim romarjem, ki se hočejo udeležiti tega shoda.

Iz loškega okraja.

g Pri sv. Duhu v starološki župniji se je 15. t. m. v svojem stanovanju obesil oženjen opekarski delavec Telbanov Gašper. Vzrok: domači prepri.

g Nepričakovane smrti je umrl v šentpeterski župniji na Dolenjskem 15. t. m. v trgovinskih zadevah ondi mudeči se Peter Logonder, lesni trgovec in posestnik iz Binklja pri Stari Loki. Star je bil 51 let.

g Iz Žabnice. Za zgradbo nove šole kopljejo temelj in dovažajo gradivo. Delo se ne vrši z isto urnostjo, kot pri Buffalo Bill. — Okoli 4 mernike hroščev je nabrala in uničila tukajšnja šolska mladina, ki je imela v ta namen 2 dni prosto. Krajni šolski svet ji dá baje nekaj nagrade. — Župnišča menda ni treba pri nas: zastonj ga nihče ne mara zgraditi, denar pa ne gre ljudem izpod palca. Zato se namerava le razdrapano streho razrahljane bivše kaplanije nekoliko »poflikati« in »farovž« bo gotov! Brez nič ni nič. — Težavno stališče ima poleg pičlih, slabih dohodkov žabniški župnik, ker ljudje večinoma raje verujejo huj-skačem, kot duhovniku, četudi jim s pravim svetlom dobro želi. — V Spod. Bitnjem dobi podružnična mežnarja v kratkem nov hlev, pri župni cerkvi pa še prave mežnarje ni. Ko se šola izseli iz zdaj njej služkega poslopja, se bo kaj spremenilo. — Letos sadno drevje, zlasti jabolane, močno cveté; po travnikih se pa obeta mnogo sena. — O prisluškovanju pa za danes še nič.

g Iz Škofje Loke. V nedeljo 13. maja je v dvorani »Kat. izobr. društva« razkazoval svoje slike in predaval litijski fotograf g. Jos. Rožun. Slike, vzete iz naše ožje domovine, so točje in jasne, nekatere naravnost krasne, predavanje g. Rožuna je lahko umljivo in poljudno in je številno zbrano občinstvo pazljivo sledilo izvajanju predavatelja. Cela prireditev je v resnici zanimiva in podučljiva za vsakega ter kaj primerna za naša izobraževalna društva. V ponedeljek je bila slična predstava za šolsko mladino.

Iz kamniškega okraja.

g Iz moravske okolice poročajo: O prihodnjem vodovodu nekateri vedno sanjajo. Pretekli teden pa se je pokazalo, da bi bila neka druga stvar bolj koristna. Imeli smo zadnjič hude nevihte. Najhujši naliv s točo je bil 12. maja. Prebivalci Limbarške gore so občutno prizadeti. Drevje je oklesteno do škode, pota in njive vse razvite od preobilnega deževja. Drtišca je vsled tega hudo narastla. Ta potok dela našim kmetom velike preglavice. Skoraj vsako leto napravi tisoče škode, ker rada nastopa čez travnike in uniči krmo. Ži-

vinorejci so že večkrat ugibali, kako pomagati, a do danes se ni k temu še nič storilo. Županstvo je dobilo baje pred leti nekaj sto kron za nakup priprave za uravnavo Drtišče, toda denar se je porabil za druge stvari. Faktorjem je manjkalo najbrž denarja in dobre volje. Od tiste dobe pa je zgnila ta ideja s površja. S tem pa živinorejci nismo zadovoljni. Saj živinoreja je glavna panoga kmetijstva. In k temu spada v prvi vrsti dobra, zdrava krma. Da se odstrani to, kar slabša dobro pičo, za to je gotovo vsak, kdor ima srce za gospodarski napredek. Zato apeliramo na slavno županstvo, naj v to svrhu ukrene vse potrebno, posestniki storimo, kar bo v naši moči.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Dol pri Ljubljani. To smo jih. Zadnji dopis je zadel v živo. Ljudje so rekli: Malo hudo, pa čisto res in prav. Zato danes zopet vzamemo rešeto v roko. — V nedeljo 6. t. m. je izobraž. društvo priredilo veselico, ki je vkljub vsej jezi neodvisnih kmetov izvrstno uspela. »Pravica se je skazala« so igrali in sicer prav dobro. — Pred kratkim je bilo v Marjino družbo sprejetih 17 deklet. Pa če dotični, ki so takrat pod korom delali grde opazke o dekletih, menijo, da so zato bolj »nobel«, se zelo motijo. — Seveda, kakor stari žvrgole, tako mladi čivkajo. Ko so peljali kip Lurške Matere božje med slovesnim zvonenjem v vas, so delali Reich, Zidar in Šimenc neslane opazke, češ imajo zopet preveč denarja. — Da, denar, denar! Ta srbi Reicha. Vedno zahteva, naj župnik njemu, Šimencu in seveda še Johančku predloži cerkvene račune. In zakaj? »Mnogo cerkvenega denarja izgine v farške malhe«, je dejal katoliški nadučitelj Reich, prikimal Šimenc, debelo zagodel Johan. Take stvari očita Reich našemu ljubljenu g. upravitelju župnije in duhovnikom sploh. To so katoličani. Pa v cerkev še hodijo in strašno spoštujejo Boga, vero in cerkev, le takih duhovnikov kot več. g. Smolej ne morejo. Le to naj še Reich pove, kje so tiste kronce, ki jih je utrgal ljudem za stroške pri brodu, ki ga nikjer ni. Ali jih je podaril v dober namen. — Še to naj povemo, da nima društvo nobene zveze z dopisi v »Domoljubu«, Johan pravega dopisnika še ne bode izvohal. — Abstinents. Otroci v A. prirede tombolo in z dobičkom kupijo sveče za šmarnice, otroci v B. prirede tombolo in z dobičkom kupijo tri litre vina... V gostilni: »Če bi bilo tako, kot v društvu hočejo, vse krčme pridejo na kant.« Tega nočemo, nočemo pa tudi, da bi ljudje šli na kant in v prezgodnji grob, družine pa v nesrečo. Korl: »Ti Peter, postani še ti abstinents, boljše ti pojde.« Peter (smrdče po žganju): »Tega pa že ne, jaz sem »neodvisen« kmet, nisem Vašega duha.« Korl (tišči nos): »To pa že rad verjamem.«

g Iz Boh. Bistrice. V »Domoljubovej« št. 16, stran 248, bilo je čitati v notici »Ponarejalec denarjev« tudi stavek: Trgovec je ponarejeni denar takoj spoznal in obvestil žandarmerijo. Ker se v istem dopisu imenuje, da sem jaz žandarmerijo o tem obvestil, moram izjaviti, da nisem jaz v tej zadevi nikake ovadbe napravil ali bil z njo v zvezi. Bil sem kakor več drugih le kot priča k sodnji povabiljen, ker je žandarmerija izvedela, da je tudi v mojo trgovino ena taka dvajsetica prinesena bila.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Stanga. Nekdaj so ljudje tu dobivali lepe denarje za sadje. Dobili so precej novcev

že za črešnje, potem za hruške, jabolka, breskve, orehe in nazadnje pa še precej za kostanj. In vrh tega so si še veliko sadja nasašili za domačo in prodaj. Ta vir dohodkov je usahnil. Sadje ne rodi več. Že več let nismo imeli ne češpelj, ne jabolk in družega sadja pa zelo malo. Velika stara drevesa so opešala in se izrodila. A mlada drevesa pa ne rastejo. Rastejo dva do pet let in se posušijo. Kaj je temu vzrok, ni znano. Tukajšnji gospod župnik je obsadil vsak prostor z lepimi kupljenimi drevesi. A drevje ne raste, kakor nekdanj. Raste nekaj časa, pa počí deblo, dobi navadno na severni strani (bunko) rano, ki se mu suši in kmalu je po drevesu. Imenitnih jabolk: cesarjev, možgancerjev, čebularjev, rdečih tafelnov in predobrih brutabon ni več. Tudi naše slavne črešnje ne rodijo tako, kakor nekdanj. Včasih so dobili nekateri za črešnje, kakor Span, Unakar 150 do 200 gld. in še več. In zdaj?! Naj povem na tihem: po

Dva mizarska pomočnika Berdavsova sta s poleni napadla bojevitega Slančevega hlapca, ki je prišel dvakrat nad njiju menda s sekuro. Vzrok je bila neka ljubezen. Ranjena hlapca so hoteli prepeljati v ljubljansko bolnišnico, med potjo na litijski kolodvor je umrl. Kakoršno življenje, taka smrt.

Med Krko in Savo.

d **Nova kapela.** Malo Mraševo je vas ne daleč od Kostanjevice, spada pa v leskovško faro, od koder je oddaljena do dve uri. Ti vaščani so postavili lepo kapelo z zvonikom, posvečeno lurški Mariji. Četrto povelikonočno nedeljo so leskovški dekan ob azistenci treh sosednih duhovnikov blagoslovili kapelo in kip, katerega so nesle

trtje, kakor bi je z bičem potokli. Ubogi ljudje! Lansko leto peronospora in letos hudo vreme!

d **Toča** z hudo nevihto je bila v semiški fari v kotu in proti Črnomlju. Bog nas varuj hudega vremena!

d **Kača pčila** je posestniku J. Bajuku z Rakovca pri Metliki vola v jezik in je bil takoj mrtev. Te golazni je ob Kulpi vs polno.

d **Hudo je zbolela** gospa učiteljica na Božakovem. Na vseh šolah je pomanjkanje učiteljev in ni redne šole — a učitelji še dobé kar po 3 mesece dopusta: kmet pa plačaj zato, da so otroci lepo doma. Kajne, kmetu knof! Le čakajte, časi se bodo spremenili!

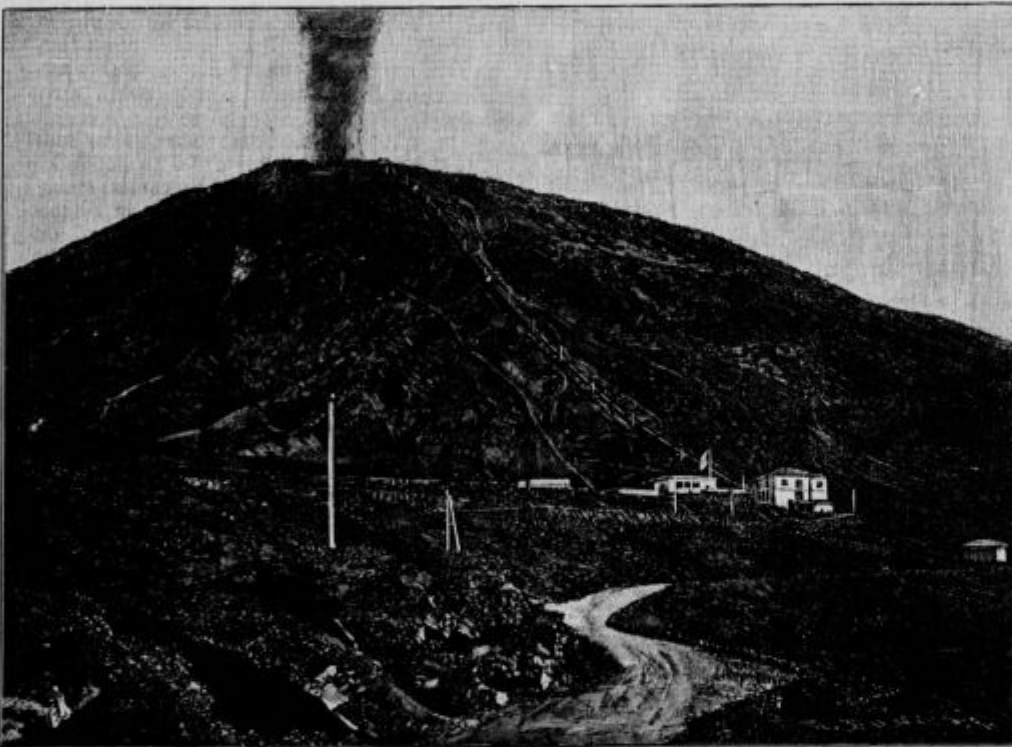
d **Za volitev v hranilnico** v Metliki samo eno besedo še: Za danes še nočemo priobčiti pisma, katero je dobil č. g. P. Stanko Dostal kapelan v Metliki od „olikanih“ in ponižnih ljudi „naše“ stranke, da ne bodo rekli zopet, da delamo nemir. Bode pa naj karkoli hoče, ust. mašiti si ne damo in si ne bomo dali od nikogar, če tudi nas kdo po strani gleda! Pred očmi naj bode vsakemu „Prva dolenska posojilnica“; kmetje so zlagali, toda danes nima noben kmet nobene pravice notri. Tako se bo utegnilo zgoditi tudi s hranilnico, če se boste dali našuntati proti duhovnikom.

d **Letina** je pri nas vse lepo kazala in posebno v vinogradih, ter smo imeli upanje, da bomo zopet dosti in dobre vinske kapljice pridelali. Dne 12. t. m. pa nas je huda nevihta s točo obiskala. Na polju ni toliko škode, pač pa v trtju, ker je bilo tako nežno. Kar ni toča oklestila, je pa voda vse poplavila in veliko plasti zemlje odnesla. Tudi 15. t. m. se je toča zopet usula, a drobnejša, in voda je zopet vse poplavila. Še več škode je pa 15. t. m. napravila v občinah Gradac in Suhor, v Kloštru je v neki pod strelo udarila in je pod z dvema hlevoma zgorel. V naši občini Semič je precejšnja svota odmerjena za streljanje proti toči, a naš župan nič ne ukrene, da bi se streljalo; imamo sicer šest postaj, a se iz nobene ni strel čul, razun z ene, ki pa ni občinska last. To ni prav!

Iz drugih krajev Dolenjske.

d **Št. Rupert.** Prvi novi sejm na Veseli gori se je dobro izvršil na dan 27. aprila t. l. Goveje živine je bilo prignane do 400 glav, konj do 60, kakor tudi družega različnega blaga. Živinski sejm je bil jako živahen in se je večinoma vse prodalo, kakor tudi konjski. Prihodnji novi sejm bode v četrtek pred Binokotni, to je 31. t. m.

d **Iz Velikih Lašč.** Šolo na Karlovcu smo spustili po vodi, zato smo pa sklenili, da našo šolo in šolsko poslopje povišamo. Šolo na štiri ali petrazrednico, šolsko poslopje pa za eno nadstropje. Ker pa Lužarje in druge nad dve uri oddaljene vasi kljub temu, da bo šola v »tri stuke« in štiri ali celo petrazrednica, nečejo priti bližje, se pa namerava za otroke iz dotičnih vasi vpeljati spomladanski in poletni pouk, in sicer na vsak drug dan. Seveda naročiti bo treba tudi šolskim kovačem, da nam

Observatorij in vzpenjača na Vezu.

10 do 15 gld. Kje so časi? Kje so dobri dnevi? — Lani nam je pa sneg silno veliko lepega drevja polomil in pokončal; posebno veliko lepega drevja gospodu župniku in organistu. Prav bi bilo, da bi morda c. kr. vlada sem poslala kakega izvedenca, da bi preiskal, kaj je vzrok, da drevje noče rasti in le hira in ne rodi. Letos so prav lepo cvetele črešnje in češplje, hruške in jabolka manj. Črešnje so do zdaj ostale. Jabolk pa tu zopet ne bo. Se pridijo v cvetju. Ne vemo kaj je temu vzrok. Hrošci so se pokazali pretečeni teden v obilici. Pa po dnevu jih ni na drevju. Žita so bolj redka in trava še majhna. Za klajo gre ljudem trda. — Šole ne bodo štangarji še tako brzo dobili; če bo le še gospod župnik hotel učiti v njegovi cerkveni šoli. — V zadnjem poročilu od tu ni bilo nekaj prav. Gospodinja pri pogorelcu Zalokarju ni goreče gobe spravila pod podstrešje, nego deček, in šele, ko jo je poprej v vodo vrgel.

d **Iz Litijske** se nam piše: Zopet je bil pretep v nedeljo 20. t. m. v našem trgu.

domača dekleta iz Marijine družbe v slovesni procesiji do kapele. Po blagoslovljenju je bila sveta maša pri kateri je kaj spretno pel leskovški pevski kor pod vodstvom cerkljanskega gospoda Antona. Prostor pred kapelo je bil dično ozaljšan z zastavami, smrekami, venci in primernim napisom. Čast domačim dekletom! V zvoniku sta dva zvonova. Večjega je poklonil turnski grajšak gospod Lenarčič. Hvala mu! Zvon je bil vlit leta 1617; častljiva starost! Največ zaslug za to lepo kapelo ima domačin, posestnik Franc Pacek. Njemu, njegovi vasi in vsi okolici bodi varstvo in zavetje lurška Marija!

Belokranjske novice.

d **Toča** je pobila v torek popoldan, t. j. 15. t. m., na Lokvici, da je bilo videti

skujejo novo postavo, ki bo velela tudi do in čez deset kilometrov oddaljenim otrokom obiskovati Solo, ker kovači, ki se sedaj pečajo s to lužarsko šolo, nemara nimajo še patenta za kovanje takih postav.

d »**To vse natura sama dela**«. Veliki veleum turjaški, ljudskošolski učitelj Bergant, je ob priliki procesije sv. Marka dan v gostilni »pri Prajerci« razlagal ljudem, da je molitev, da so procesije nespamet, ker vse to, kar se zgodi na svetu, natura dela. Seveda so bili ljudje ogorčeni nad takim govorjenjem in so ga postavili pod kap. Mi pa nismo prav nič ogorčeni, ker verjamemo Bergantu, da v njegovi glavi tako govorjenje tudi samo »natura dela«, ne pa pamet. Radovedni smo, kaj bi rekel ta učenjak, ko bi kdo ob takim njegovem govorjenju stopil po palico in mu iztrkal hlače na onem mestu, kjer so najbolj zakajene in bi se dotičnik lepo opravičil: Oprostite, gospod Bergant, to vse palica sama dela. — Upamo, da ste razumeli!

d **Liberalni čitalnica** se snuje v Turjaku. Učitelj vabi 14- do 18letne fantke, da bi jih pripravil za njo in naredil iz njih liberalce. Seveda, dobil ni drugega kot enega konjskega hlapca in par smrkavcev. Kdo naj bo pa tudi tako nepreviden, da bi zaupa! svoje otroke človeku, ki je v neki hiši govoril take, da mu je rekel gospodar, ki je liberalce: »Gospod učitelj, v mojo hišo nimate več priti, jaz imam otroke.« Ker poznamo natančnost c. kr. šolskega nadzornika Turka, pričakujemo, da se

na katerem je poročal naš vrli poslanec dr. Šusteršič. Vipava ni izgubljena za dobro stvar! Tako smo vskliknili, ko smo gledali ogromno množico ljudstva zbranega iz vseh vipavskih občin na prostornem Hribovem dvorišču in čuli glasne klice navdušenja, priznanja, udanosti in ljubezni do voditelja slovenskega ljudstva, do dr. Šusteršiča. Veliko nas je bilo. En mož je rekel: „Za eno cerkev nas pa je.“ Drugi pa je pristavil: „Dà, pa še za veliko.“ Pa bi nas bilo še veliko več, da ni par ur pred shodom prišel silen naliv tako, da so le najpogumnejši si upali od doma, zlasti iz daljnih vasi. Gromovito so pritrjevali možje izvajanju dr. Šusteršiča, ki je opisoval, kako so se borili do sedaj poslanci S. L. S. za kmeta, da bi mu priborili pravice, ki mu gredó po postavi in pravici. Ako kmet redi deželo in državo, naj ima tudi besedo v deželi in državi, kakor ima besedo v družini oče, ki celo družino redi s svojimi trdimi žulji. „Le tako naprej! Mi vam zaupamo, mi smo z vami in bomo z vami do popolne zmage!“ Tako so navdušeni klicali vipavski možje. Glasni

ljudskih pravic! Živijo dr. Šusteršič!“ Tako so klicali vipavski možje. In ko se je konečno oglašil posestnik Ivan Lavrenčič z Vrhpolja in z ognjevito besedo predlagal zahvalo našim vrlim poslancem, osobito neustrašenemu dr. Šusteršiču in pozval može vipavske na boj proti liberalnim vragom, je bilo ljudstvo kar elektrizovano navdušenja . . . In ko sem gledal to množico vrlih možakov polno samozavesti in navdušenja za boj za staro in sveto pravdo, moral sem si pripoznati: Take čete, ki gre tako samozavestno in pogumno v boj za svoje pravice, pač ne bo premagal noben vrag! — Kako smešno je torej, kar je zapisal „Narod“ v svoje lažipredale, da se je vršil shod „v znamenju strahu pred naprednjaki. Ko so klerikalci zapazili silno napredno množico, obšel jih je strah, da bo shod razgnan ter so se zaprli na Hribovo dvorišče . . .“ Koliko pa je bilo te „silne napredne množice“? Ljudje so jih šteli in rekli, da jih je bilo 30, gotovo pa ne nad 50. To je torej ona „silna množica naprednjakov“, o kateri poroča „Narod“. In te peščice naj bi se mi bali,

ki nas je bilo cela vojska? Smešno. Liberalni kamelon, ki sliši na ime Punčuh, je v resnici skakal kakor žoga, s katero se igrajo otroci in je klical in kričal, da je bil konečno ves hripov:

„Javnosti se bojite!“ Veš ti Punčuh, kaj ti povemo na uho: Nismose bali javnosti, pač pa nismo marali v svoji sredi takega kameleona, kakor si ti, ki si se že neštetokrat prelevil iz liberalca v klerikalca in narobe in boš prvi postal zopet „klerikalec“, kakor hitro pride do večine in besede v kranjski deželi S. L. S. Renegatov in breznačajnežev ne maramo, ti se nam studijo in nam smrde že od daleč, kajti poturica je mnogo hujši od turka. Fej! No,

ali zdaj veš, zakaj te nismo pustili na Hribovo dvorišče?! Javnosti se nam ni treba bati, ker naše delovanje je odkrito in pošteno, kar pišemo javno po svojih listih, o tem govorimo in to zagovarjamo tudi če smo sami med seboj. Steklih liberalcev pa ne maramo na naših shodih, ker pri teh je itak vsaka pametna in poštena beseda bob ob steno. Ti bodo šli čez drn in strn za dr. Tavčarjem in naj bi jih tepel tudi s škorpionji. Zato smo vas pa zrinili ven na cesto, ker ne maramo prati zamorcev. Javnosti se torej nismo bali, ker se nam je ni potreba bati, ker se borimo z odprtim vezirjem. Ne maramo pa med seboj pijanih barab in pa kosmato-surovih liberalnih grl. Tem ni mesta med poštenimi in mirnimi ljudmi. Mislili ste, da boste liberalci tako naredili, kot so naredili dr. Tavčar in njegovi tovariši v deželnem zboru, da boste s svojimi kosma-

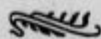
Novi del cesarskega gradu na Dunaju.

prepriča, kako vzgaja naš učitelj versko pravno.

d **Amerika je Amerika**. Umrl je v Ameriki fant Anton Adamič iz Stop v laški fari. V tovarni so mu kolesa odtrgali obe nogi.

d **Trije mrliči na en dan** so ležali na mrtvaškem odru na Robu. Vsi so bili odraščeni in prevideni. Kaj takega se v kmetskih zdravih farah ne zgodi pogosto. Radó se pa zgodi, če mrliča dalje ni, da jih smrt pokosi, ko pride, kar tri.

d **Birma v Strugah bo 13. junija** in ne kakor je bilo prvič določeno. Stružanci so torej tako odlikovani, da hočejo presvetli knezoškof med njimi obhajati svoj god.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

Dr. Šusteršič v Vipavi. V nedeljo dne 13. maja je priredilo katol. slov. politično društvo vipavsko javen političen shod,

klici ogorčenja pa so se čuli, ko je dr. Šusteršič opisoval „delovanje“ liberalnih poslancev, ki gredó samo takrat na Dunaj, kadar je prvi dan v mesecu, da potegnejo svoje nezasluzene plače; če pa katerikrat odpró svoja zaspana usta, jih pa odpró samo zato, da blatijo in obrekujejo slovensko ljudstvo, češ, da je najbolj zabito med vsemi ljudmi na svetu, kakor je to storil dr. Tavčar. V deželnem zboru so pa liberalni poslanci ljudstvu pravico okradli s tem, da so z ragljo, bobnom in s piščalkami preprečili volilno reformo, po kateri bi kmet dobil večino v deželi. Torej se tem možicom ne gre nič za kmeta, samo za svojo veljavo se jim gre in pa za njihovi nikdar polni žep. „Neumno in zabito ljudstvo“ naj strada, saj zna, samo da se mi debelimo in redimo. To je njihovo načelo in pravilo. „Proč ž njimi! Proč s tatovi!

timi liberalnimi grli preprečili dr. Šusteršiču in besedo tako onemogočili naš shod. Pa se vam je korenito ponesrečilo. Če vas je bila res taka „silna množica“, kako je pa potem to, da vas je vzdržalo samo par naših rediteljev, da ste morali ostati na cesti? Zakaj si niste izsilili vstopa, saj surovi ste dosti za to in se vedno silite tje, kjer vas nihče ne mara? Presneto imate slabe pesti, ako vas je bila res taka „silna množica“ in po vrhu še samih „naprednjakov“! Sram vas je lahko. Samo ena reč je pri vas velika, močna in dolga in ta je vaš lažnjivi in bahaški liberalni — jezik. Samo jezik vas je, družega nič. Najbolj surovo in neolikano pa sta se obnašala pri vsi stvari colski pogoreli Rovani in pa postavljavec farovških štedilnikov očka Bratina z Ustja, ki sta pripeljala vsak svojo pijano bando. Mislila sta, da bosta njuni bandi „špilali“ na shodu in da bodo vsi drugi morali molčati, pa sta se oba korenito vrezala. Tudi veliki svobodomislec in apostol proste ljubezni ter krajni šolski nadzornik na Slapu, gospod Jernej Žorž, je nekaj mrmral, da bi se poštenim ljudem ne smel braniti vhod. . . . Temu možu povemo, da vsaj toliko poštene, kot je on, smo bili vsi, kar nas je bilo na Hribovem dvorišču, kajti nihče izmed nas še ni kradel tabel niti ni okusil ričeta na ranjem žabjaku. Če pa ne molimo dr. Tavčarja, kot ga moli on in če nismo šolski nadzorniki, to pa ni krivda. Žoržev brat Nande, penzionirani žandar, katerega država redi, da tem ložje preobrača liberalne kozolce po Slapu, pa je grozil: „Če me ne pustite noter, bom tožil“. Revček, koga pa boš tožil? No, pa saj se vedno tožiš in pereš svojo čast pri sodiščih, kakor si jo pral svoj čas celih 14 dni v postojninskih prežonih. Spustili smo ga noter in mož je molčal kot zid, kar je bilo edino prav, če ne bi bil gotovo frčal na prosto, kot je frčal neki drugi izzivač. Rekel pa je, da bo govoril, ko pride dr. Tavčar v Vipavo. Gospod doktor, pridite vendar kmalu, ker Žorž že komaj čaka, da bi govoril in vam razodel, kako silno vroče da vas ljubi. Taki so torej liberalci in Tavčarjevi prijatelji. Gospod doktor, odkrito povemo, da vam nismo prav nič „fovš“, da imate take prijatelje. Le tako naprej, liberalci vipavski! Ljudstvo vedno bolj uvideva, da niste družega nego smeti in ljudstvo že prijema za metlo, da vas pomeđe enkrat za vselej iz javnega življenja in vas vrže na gnoj, kamor edino spadate. Mi gremo naprej, mi strelci in z nami je Bog kot pred Izraelci. Naprej zastava slave, na boj junaška kri! Još vipavska ni propala, dokler mi živimo! Mi vstajamo, liberalne „silne množice“ je pa strah. Bog in narod! Živelo zavedno in v resnici napredno vipavsko slovensko ljudstvo!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Starega trga pri Ložu. Znana je marsikateremu »Domoljubovemu« bravcu naša lepa božja pot na Križni gori, kamor prihaja vsako leto večkrat obilo število romarjev iz cele Notranjske, deloma Hrvaške in Primorske, da tu gori prejemajo svete zakramente ter se tako dušno poživljeni vračajo zopet na svoj dom. Zadnja leta storilo se je mnogo za povzdigo te lepe božje poti. Poskrbelo se je za zadostno število spovednikov, popravilo se je temeljito poslopje za prenočišče romarjev ter tudi pri cerkvi marsikaj polepšalo. Pogrešali pa smo še nekaj, kar božjo službo posebno povečuje, to je orgelj. Stare so bile že nekaj let sem popolnoma nerabljive ter se je moralo peti pri službi božji brez orgelj. Sedaj pa se gradijo nove, ter bodo prvič ob priliki največjega romarskega shoda, to je na Binkoštno nedeljo, zapele. Upajmo tedaj, da bode, kakor navadno, tudi letos prihitelo obilo božjepotnikov tu gori ter pomagalo kaj z milodari prispevati za pokritje stroškov za nove orglje, kajti stroški so precejšni, zlasti pa, ker se je zadnja leta ogromna svota potrošila za popravilo cerkve in drugega poslopja.

Štajerske novice.

š V Brežicah so imeli dne 13. t. m. dobro obiskan shod. Govoril je o volivni reformi dr. Benkovič. Gospod poslanec dr. Ploj je bil po nujnih opravilih zadržan priti na shod.

š Katoliško mladeniško društvo v Radgoni je ustanovilo ljudsko knjižnico. K temu sta največ pripomogla posestnikov sin Jožef Puntigam in umetni mizar Fran Vreznik, ki je daroval omaro.

š Vlomi v župnišča se ponavljajo. 15. t. m. so neznani tatovi vlomili v župnišče v Lužanah ter odnesli gospodu dekanu precej denarja. Nekaj dni preje je udril neznan tat v župnišče v Rimskih Toplicah, kjer je odnesel služkinji denarnico, uro in nekaj svilenih rut.

š V Braslovčah smo imeli ogenj. Gorelo je gospodarsko poslopje gostilničarja Franca Brišnik. Ker je bil na razpolago samo en vodnjak, so domači gasilci in oni iz Polzele le s težavo udušili ogenj.

š Brežice. Kot posebno zanimivo notico se je na zborovanju društva »Save« povedalo, da se je brežiški »Sokol« obrnil ob prepovedi slavnosti najprej na dr. Tavčarja, da bi on kot vrhovni poglavar »Sokolov« pripomogel s svojimi mogočnimi kvedri pri dunajski vladi, da razveljavi prepoved. Toda čujte! Voditelj slovenskih liberalcev dr. Tavčar niti odgovoril ni; mogel je posredovati od »Sokolov« zaničevani dr. Šusteršič. Kljub temu pa bodo štajerski liberalci vedno še hvallili dr. Tavčarjevo politiko.

š Narodna društva v Saleški dolini prirede dne 24. junija velik izlet na Doberno. Vsopred objavimo pravočasno.

š Razdor na Štajerskem. Liberalci so se dolgo skrivali na Štajerskem. Javno niso upali pokazati svojih liberalnih rožičkov. Sedaj pri kandidaturi dr. Korošca za državni zbor so se pa izdali. Sicer je bil na zaupnem shodu v Celju proglašen za kandidata dr. Korošec, a začeli so rušiti slovo liberalci s tem, da delajo na razne načine proti njemu. Tako je v Trbovljah sin liberalnega župana Roša proglašil celjskega Rebeka za protikandidata. Nekateri savinjski liberalci se ogrevajo za g. Voduška. Svoje surove dopise pošiljajo v »Narod«, v katerem hujskajo proti dr. Korošču. Zmeda je velika. Zato naj grejo vsi pošteni, katoliški volivci v boj za kandidata dr. Korošca, in ta

bo potem sijajno porazil vse nasprotnike svoje, ki so tudi sovražniki kmečkega ljudstva.

š Nek liberalec iz Savinjske doline surovo napada v ljubljanskem »Narodu« naša dična poslanca gg. Ploja in Robiča. Kar je poštenih mož, vsi obojajo ta podli in nesramni napad.

š Državnozborna volitev mesto umrlega Berksa se bo vršila dne 17. julija. Kandidirati nameravata gg. dr. Povalej in profesor dr. Verstovšek. Štajerski liberalci bi radi imeli za poslanca trboveljskega župana Roša. Že sedaj povemo odločno, da liberalca ne maramo.

š Smrt vsled pijanosti. Dne 12. t. m. je šel Jurij Vranče, viničar pri posestniku Kolariču precej vinjen domov. Ko je šel čez železniško prago, se je v pijanosti izpodtaknil in obležal. Kmalu je prišel mimo železniški vlak ter mu odtrgal obe nogi in levo roko. V mariborski bolnišnici je umrl in zapustil ženo ter dva nepreskrbljena otroka.

š Vojaški begunec. Iz garnizije v St. Bistrici je pobegnil neki dragonec, ki se že od tri tedne skriva po Pohorju, ne da bi ga mogle vojaške oblasti in orožništvo zasačiti.

š Iz Terbovelj. Izenadil nas je hitri odhod č. g. kaplana Antona Berka, ki so bili goreči voditelj Marijine družbe. Torej jim tukaj izrekamo pristrčno zahvalo, za njih trud in delovanje družbe. Bog jim povrni tisočero in blagoslovi njih delo povsod!

Koroške novice.

k Napisani na novi železnici od Celovca do kranjske meje bodo po ministrski odredbi za železnice dvojezični, to je nemško-slovenski. Koroško nemško jaro gospodo je ta odredba zelo razdražila. Dali so duška proti tej popolnoma pravični odločbi celovški mestni očetje, ki so protestirali proti temu. Politično in gospodarsko društvo za Slovence je v svoji seji izreklo ogorčenje občinskemu zboru v Celovcu, ki je ta protest sklenil in se vtika v zadeve, ki ne spadajo v njegovo področje. To društvo zahteva, da namesti uprava c. kr. državnih železnic na vseh postajah že od Celovca naprej uslužbenca, ki bodo zmožni slovenskega jezika, katerega govore prebivavci ob novi železnici.

k V Celovcu so slovesno blagoslovili vojaško pokopališče. Slovesnost je izvršil ob veliki udeležbi višjih častnikov mil. g. knezoškof dr. Kahln.

k Borovelsko društvo »Strel« bo imelo dne 27. t. m. ustanovni shod tamburaškega društva na Trati pri Glinjah.

k Predsednik graškega nadsodišča vitez Pitreich se je mudil v Celovcu. Predstavil se mu je odvetnik dr. Brejc, ki je v imenu koroških Slovencev dopovedal predsedniku neznosni položaj na naših sodiščih.

k Št. Jurij na Vinogradih. Huda nesreča je zadela našo župnijo dne 5. maja. Streljati in treskati je začelo okrog poldne. Strela je udarila v Grumičah v neko drevo, v Št. Juriju pa v Pivkeževo gostilno, v Trpecah je strela zadela na polju marljivo Hlevnikovo mater, ki je takoj izdihnila.

k Sveče v Rožu. Govori se splošno, da je bistriške tovarne pokupila kranjska obrtna industrijska družba. Plača delavcev v teh tovarnah je sramotno nizka. A ker niso delavci organizirani, zato se tudi nikdo izmed njih ne postavi po robu, da bi se plačaboljšala. Med delavstvom je organizacija nujno potrebna, če hoče napredovati.

Prilomske novice.

p Dolina pri Trstu, 16. maja. Naročniki za časopis »Domači zdravnik« se javljajo prilično, ali jih še ni toliko, da bi se pokrili stroški za tisk, poštnino itd. Kedor ga misli naročiti, naj se oglasi čimprej, da vem v koliko primerkah dati tiskati drugo številko. »Domači zdravnik« bo izhajal od 1. junija redovno mesečno v zvezkih 16 strani in velja za celo leto samo dve kroni. Prvo številko pošiljam brezplačno na ogled. Časopis je podučljiv in zabaven. Prirodno in vodno zdravilščice se zida na podnožju vasi. Osnovnega duštva predsednik je g. Josip Pangerc, nadžupan, ki je zavzet za vsako dobro naroda. Odprla se bo v treh tednih, ali se more polivati in zdraviti tudi že poprej. Položaj Doline in okolice je krasen; pogled na morje adrijsansko, ki nekdaž bilo je slavjansko, je nepopisljiv. V kratkem bo tukaj druga Opacija na slovenskih tleh. Že sedaj se javljajo gosti iz raznih dežel, med temi tudi tri rodovine iz Berolina. Imamo morskimi in planinskimi zrak. Natančneje pojasnila pošilja najstarejši učencem pokojnega župnika Knajpa in ravnatelj I. Okič.

p V Pulju se je vračal iz vesele družbe z drugimi vred tudi delavec v mornariškem arzenalu Jurij Lizzul, doma iz Zminja. Večja družba, v kateri je bil tudi on, je kupila sod vina, katerega so vsega popili. Med popivanjem se je sprl z Lizzulom neki Martin Bille. Na potu domov je sunil nekdo z nožem v hrbet Lizzula, ki se je mrtev zgrudil na tla.

p Rumunski kralj in kraljica sta se mudila pretekli teden v Gorici in se od tod odpeljala v Bukarešt. Nastanila sta se v hotelu »Južni kolodvor«, ki je v slovenskih rokah in se radi dobre postrežbe priporoča tudi drugim.

p Smrt vsled padca. Matej Sever iz Rocola pri Trstu je bil posodil delavcu Jožefu Nabergoju večjo svoto denarja. Večkrat je tirjal svojega dolžnika, ne da bi mogel kaj iztirjati pri njem. Srečal ga je na ulici in zopet tirjal. Nato je Nabergoj po Severjevi izjavi tako nesrečno padel na tla, da je umrl kmalu potem. Sever trdi, da je bil Nabergoj pijan.

p Cene ribam v Trstu so se zadnji čas znižale.

p Za mornariškega kaplana v Pulju je imenovan gospod Karol M a g h e t, doslej kaplan na Gorškem.

p Lumparija socialnih demokratov. Reški socialisti so nahnarili in napajali 15letnega dečka Krajačiča, da je ovadil reške kapucine, da so ga zlorabili v nenravne namene. Policija je dognala, da je ta ovadba popolnoma zlagana. Ljudstvo, ki zelo spoštuje kapucine, jim je o priliki majnkove slavnosti v cerkvi privedilo burno in prisrčno manifestacijo. Proti tržaškemu listu »Piccolo«, ki je prvi prinesel to satansko laž, je uvedena preiskava. Taka podla sredstva uporabljajo liberalci in soc. demokrati zoper duhovnike.

Drobtine.

Stolp za razvedrilo. V New-Yorku se je osnovalo društvo, ki misli sezidati 200 m. visok stolp na otoku Cenny, kjer je pokopališče mesta New-Yorka. Denarja imajo za ta namen 600.000 funtov šterlingov. V raznih nadstropjih stolpa se bodo nahajali vrtovi, plesne dvorane, gledališče, hi-podrom in velika vrteča se restavracija. Luč, ki bo svetila na vrhu stolpa, bo prva, ki jo bodo ugledale ladje na poti v Ameriko.

Čuden popotnik. Budimpeštanska policija je iskala čudnega potnika, ki se je pojavil v ekspresnih in brzih vlakih med Pešto in Berolinom ter med Carigradom in Dunajem. Neki potnik, ki se je vozil v prvem razredu, je pravil sledeče: »Z menoj v istem kupeju je sedel gospod, ki je izgledal kakor bolan bogataš. Eno roko je imel zavezano. Potoma je enkrat vprašal koliko je ura, in jaz sem mu povedal. V Budimpešti je šel s kupeja s pomočjo dveh služabnikov. Ko sem se pripeljal na Dunaj, sem opazil, da nimam ure. Drugega potnika razun omenjenega pa ni bilo ves čas vožnje v mojem kupeju«. Dunajski policiji je povedal posestnik Szemes sledeče: »Vozil sem se z elegantnim bledim gospodom. V Budimpešti mu je postalo slabo in poklicali smo zdravnika. Da bi ga potem ne motil, sem ga pustil samega v kupeju, kjer je bil tudi moj kovčeg. Gospod je izstopil v Požunu. Ko sem se pripeljal na Dunaj, sem pogršel in v svojem kovčegu več dragocenosti in med njimi tudi prstan z briljantom, ki je bil vreden 1000 kron. — Nekoč se je vozil grof Lonyay z nekim gospodom, ki je bil sličen dobremu in ljubeznivemu profesorju. Grof je odšel na hodnik, da bi mogel profesor tako nemoten spati, a je pozabil svoj žepni robec in se je vrnil ponj. V kupeju je našel »profesorja«, ki je preiskoval njegov kovčeg, in ga oddal na prvi postaji policiji. Policija je vzela tati: z glave lasuljo in mu odstranila z obraza šminko in izpoznala potem v njem H. Müllerja, ki je izvršil tudi obe zgoraj omenjeni tatvini in je poznan kot najizurjenejši tat.

Japonska v Rusiji. List »Novi Kraj«, piše, da japonsko blago poplavlja vso Mandžurijo. V prodajalnicah v Harbinu videti je povsod japonsko blago. Po ulicah se vrste velika skladišča in male prodajalnice, ali v vseh je japonsko blago. Po zvršetku vojne je bilo v Harbin uvoženo raznega japonskega blaga za poldrugi milijon rubljev.

Slabo vreme na Španskem. Ljudje se ne spominjajo, da bi bilo kdaj tako slabo vreme na Španskem, kakor to leto. Dežuje neprestano in zelo mrzlo je. Vsled dežja so nekatere železniške proge tako poškodovane, da so morali zaustaviti promet. Povođen je odnesla že več mostov. Pokrajini Katalonija in Valencija sta pod vodo. Te dni je padal tudi sneg.

Umor radi 2 vinarjev. Blizu Korneuburga je sunil z nožem 15letni slaboumni Wolfgang Ruck, katerega starši stanujejo v sirotišnici, 24letnega hlapca Rudolfa Bilvača, ker mu ni hotel dati 2 vinarjev. Hlapec je umrl, a Rucka so dejali v opazovalnico za umobolne.

Ogrski grof kot prostovoljec pri dunajski požarni brambli. Od 1.—15. julija t. l. bo opravljal službo v požarni brambli kot prostovoljec grof Tomaž Erdödy Grof je prosil načelništvo, naj se mu to dovoli.

Beraška previdnost. Newyorški listi pripovedujejo sledeči zanimivi slučaj: To-

ny Menza si je domislil, da bi bilo varno in pametno napraviti iz svoje lesene noge banko. Zavrtnal je torej v svojo leseno nogo luknjo in spravil v to votlino denar, dokler ni nabral svoto 343 dolarjev. Kadar je šel Menza spat na Elizabetni cesti, je vedno odložil leseno nogo in jo položil poleg sebe na stol. Neko jutro je segel na stol po nogo, toda v velik strah je spoznal, da ni noge na stolu. Vstal je in šel gledat pod posteljo, ako je morda noga tamkaj. Toda noge tudi tukaj ni bilo. To je bilo dovolj za Menza; pričel je kričati in tekel na cesto, kjer ga je slišal policaj ter mu pomagal izkati zgubljeno nogo. Slednjič sta našla leseno nogo v drvarnici poleg hiše, toda lesena banka je bila prazna.

Po ameriško. V mestni blagajni v Cody, Wyoming, Amerika, je zmanjkalo denarja in zato je mestni odbor izdal postavo zoper igravce in obenem določil, da bode vsakdo moral plačati gotovo svoto, ako bode igral potem, ko se je izdala postava. Seveda igralci se niso zmenili mnogo za to postavo in so še vedno naprej igrali. Posledica tega je bila, da jih so doslej kaznovali tisoč pet sto, izmed katerih ni nihče plačal manj kot tri sto dolarjev kazni. Tako je prišlo v kratkem času nad tri sto tisoč dolarjev v mestno blagajno.

Umor. Iz Asbury Parka iz Amerike poročajo. Italijan Mihael Delauro je pred letom umoril svojega rojaka, Franca Rozzo. Po umoru je Delauro nenadoma izgubil in policija mu ni mogla nikakor priti na sled. Sedaj pa se je zvedelo, da je Delauro doma v Italiji. O njegovem umoru in begu se pripoveduje sledeče: Delauro je umoril Rozzoja, ker je slednji zalezoval isto dekle, kot Delauro. Takoj po umoru je Delauro zbežal v bližnje gozde, kjer so ga prijatelji zakopali in mu nosili jed in pijačo. Sedem dni je bil tako pokopan pod zemljo, nato so ga pa spravili v sod in odpeljali na ladijo Patter v New York. Ker je bilo mnogo italijanskih delavcev na tej ladiji, je bilo mogoče čuvati sod, v katerem je bil skrit morilec. Sedaj živi Delauro v Italiji, kedaj bode pa kaznovan za umor se ne ve.

Blazen zobozdravnik. Nekega mladega tajnika v Parizu je bolel zob in je šel zato k zobozdravniku, da ga izdere. »Sedite«, je rekel zobozdravnik in pokazal tajniku stol, »jaz sem danes za izdiranje zob zelo razpoložen in zato vam bom podrl vse slabe zobe, ne da bi vzela od vas kaj denarja zato«. Bolnik ni tega hotel in je zahteval seveda, naj mu izdere samo tisti zob, ki ga boli. Kaj, to vam ni po volji? je zavpil nato zdravnik in zgrabil za samokres. »Če ne bodeta mirni, vam razstrelim glavo!« Nato je izdril svoji žrtvi 9 zob zaporedoma in šele pri desetem nehal. Revež je ves zatečen zbežal na policijo, ki je zobozdravnika, ki je bil blazen, takoj zaprla.

Ameriški železniški roparji. Prekozemeljski ekspresni vlak kanadijske pacifične železnice so napadli te dni v bližini Kamlopa roparji. Vstavili so vlak s tem, da so se postavili pred njimi na progo in mahali z rdečimi zastavami. Nato so skočil na lokomotivo in prisilili strojevodjo in kurjača, da sta odpela ostale vozove od stroja in peljala nekoliko dalje po progi. Na lokomotivi je ostal ves čas eden izmed roparjev, ki je na oba pazil. Drugi roparji so pobrali denar iz poštnega voza, zahtevali potem priklopiti stroj k vlaku in jih peljati dve miljii dalje. Ko se je tako zgodilo, so izstopili in odšli. Potnike so pustili vse popolnoma v miru.

Avtomobil kot stroj za snaženje cest. V Parizu je že v rabi avtomobil, ki škropi ceste in jih obenem pometa. Tudi mesto Berlin si omisli enak stroj.

Sezona in sesija. Pri nas se neprenehoma zamenjuje besedi »sezona« in »sesija«. In sicer našim talmi-izobražencem posebno ugaja beseda »sesija«. Zato pravijo: »V tej sesiji se je igralo«, »k sesiji pripravljamo tako modo«. A to je smešno zamenjavanje. Francoski »saison« pomenja letni čas, in se rabi pri nas kot »sezona«, dasi po nepotrebnem. »Sesija« pa pomenja zasedanje in se je iz parlamentarnih poročil vsilila v modne trgovine.

Levi napadli mesto. V angleški centralni Afriki so napadli neko mesto lačni levi. Najprej so raztrgali enega prebivalca zunaj mesta in nato so prileteli v mesto samo in divjali po ulicah. Raztrgali so več oseb.

Zanimiva sodnijska obravnava. Sodnijska obravnava proti juristu Patricku v Nev Yorku vzbuja vsestransko zanimanje. Patrick je umoril milijonarja Riceja s kloroformom, a se tako dobro zagovarja, da mu ne morejo do živega. Dozdaj je bil že dvakrat obsojen na smrt, a smrtna obsodba se še ni izvršila. Vsa obravnava se bo ponovila v tretje. Zdravniki so izjavili, da se ne da na mrtvem truplu konstatirati, če je bil umorjen res s kloroformom, ali ne. Isto je trdil tudi jurist Patrick ves čas.

Letalni stroj bratov Wright.

Pred vsemi novjšimi iznajdbami vzbuja največje zanimanje javnosti letalni stroj bratov Wright, o katerem smo že svojedobno poročali. Nekateri trdijo vendar, da je vse le izborna ameriška reklama.

Pred nedavnim časom poslala sta Orville in Wright eronavtiškemu klubu ameriškemu prva merodajna poročila o svojih uspehih z letalnimi stroji. Pri izletu 5. oktobra 1905 dosegla sta najdaljši rekord — dolžino 224,5 angleških milj na dan, torej več, kot vseh 105 izletov leta 1904 skupaj.

To je v istini tudi največji uspeh, ki se je dosedaj dosegel.

Brata Wright sta uporabila stroj znane tehnika za letalne stroje — Chanutesa. Stroj ima dvojno gladko površino druga nad drugo, podobno zmajem. Vsredini spodnje ploskve leži letalec z naravnost naprej obrnjeno glavo, z rokama pa vodi manjšo ploskvo, — krmilo, ki vzdržuje obenem ravnotežje in določeno smer. Teža stroja skupno z letalcem znašala je 462,5 kg. Motor sam sestoji iz štirih cilindrov ter deluje s 24 konjskimi silami; kuri se z gazolinom in tehta 125 kg, torej pride na eno konjsko silo nekaj nad 5 kilogramov.

Ker se je na baje posrečilo konstruirati že največji motor, ki bi tehtal le 1.1 kg na konjsko silo, bi se s takim motorjem oziroma letalnim strojem lahko dvignili celo dve osebi v zračne višave.

Glede dvigalne sile dognal je Maksim, da se dá z letalnim strojem dvigniti z eno konjsko silo 66,5 kg teže.

Wright sta torej dvignila le 19,2 oziroma 30,5 kg, če upoštevamo, da je faktično le 15 konjskih sil delovalo.

Brata Wright sta ponudila svoj stroj francoski vojni upravi, vendar pa ne nameravata nastopiti z njim pred širšo javnostjo, dokler iznajdba še ni povsod patentirana.

Kot priče svojih uspehov pa sta navedla 17 oseb, ki so bile pri poizkusih navzoče.

Javno mnenje in razna eronavtiška izvestja so ta poročila glede uspehov bratov

Wright vzeli precej hladno na znanje in jih označili kot ameriško pretiravanje. Amerikance je to seveda razburilo, zato so razposlali vsem onim sedemnajsterim, ki so bili navzoči pri poizkusih, pisemne pozive, da povedo svoje mnenje. Odzvalo se jih je enajst. Dognalo se je, da so se vršila opazovanja v razdaljah od 15 do 28 angleških milj in da je znašala brzina letalnega stroja 38 milj na uro. Iz teh odgovorov je dalje razvidno, da se pomiče stroj početkoma na tleh po enostavnem železnem tiru kakih 25 do 30 korakov, potem pa se začne dvigati. Tudi se je dognalo, da je mogoče poleteti v višino, bodisi da je ozračje mirno ali pa vetrovno ter da je zračno gibanje in brzina vetra dosegla od 7 celo do 30 milj na uro. Važno za iznajdbo je, da se je dalo vzdržati v višini vsak čas, bodisi da je bilo ozračje mirno ali pa vetrovno; stroj se je lahko vodil v krogu, elipsi ali pa v premi, vodóravnji smeri.

Priča Charles Webbert videl je mlajšega Wrighta, kako je plaval po zraku približno pol ure.

Predno se je jel stroj dvigati, pomikal se je kakih 25 do 30 korakov po tiru, potem pa se polagoma dvigal, a kmalu dosegel večjo brzino; dospel v višino nad najvišjim drevjem, obstal je mirno ter se vzdržal med vso nadaljnjo vožnjo in isti črti. Po končanem izletu je stroj polagoma zopet padal bližajoč se zemlji, drčal nekoliko časa po tleh ter se ustavil baš tam, kamor je bil namenjen.

Če se to, kar se je poročalo, uresniči, potem se je nadejati, da je iznajdba letalnega stroja naposled gotova stvar. To bi bilo tempomembnejše, ker se je nedavno v dunajskem eronavtiškem klubu prorokovalo, da nikdo izmed onih, ki žive v sedanji dobi, ne bode videl letalnega stroja.

Narodno gospodarstvo.

O rejli možakov.

Spoštovana slovenska gospodinja!

Marsikaj si že čitala na tem mestu o rejli govedi, kuretine, konj, ščetinarjev in danes vprašuješ: Kako treba hraniti može? Ti se gotovo ne šališ in tudi jaz vzamem stvar resno.

Na svetu se prideluje za toliko in toliko milijard človeške hrane in ako se ta hrana pravilno ne izrablji, gredó milijoni v zgubo za narodno gospodarstvo. In glej, cenjena gospodinja, od tebe je odvisno, da je sestavljena hrana pravilno, kakor jo zahteva telo in je primerno naravnemu razvoju.

Sedaj pa ljuba gospodinja se lotiva zadeve od bližje. Toda danes ne bova prišla do konca tej stvari, ki jo hočeva obravnati temeljito, zato bo že treba poprositi gospoda urednika, da nama dovolj še drugikrat skromen prostorček v listu.

Ljuba znanka! Gotovo se še spominjaš iz ljudske šole, da imamo v naravi trojno kraljestvo: živalstvo, rastlinstvo in rudništvo. Možakarji spadajo k prvemu, (oprosti da tako govorim, jemljóč v poštev le njegovo telo, o duši, ki ga povišuje v ne-

znane višave nad ves svet tu ne govorim) živalskemu kraljestvu, in sicer k tako imenovanim „vsežrcem“ ali latinsko omnivorom, to je k bitjem, ki jedó vse, kar jim pride na spregled. Možje se hranijo z rastlinstvom in živalstvom, kakor je pel veseli naš Vodnik:

Na žganjih tropine, pa kislega zelja
Bob, kaša vse mine, ko pridem od dela;
Naj bode pogača, klobasa al' sok,
Al' kar se obrača na raznji okrog.

Gotovo lepo priznanje naše trditve od prvega slovenskega pesnika.

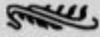
Kako pa se ima hraniti tak vsejdec?

Da moreva odgovoriti na to vprašanje, oglejva si enkrat telesni stroj moža, kakor ga je Bog sestavil in ustvaril. Središče in temelj moževega ali recimo človeškega telesa sploh je okostje. Kosti pa obstojé iz apna (krede) in fosforno kislega apna, tako da je v vsakem starem stotu kakih 9 funtov krede in 58 funtov fosforno kislega apna. Toda kosti moža ne tehtajo kaj prida, k večjemu 10—15 funtov, več ne. Zato daj, ljuba mati, možaku, dokler je še majhen, čisto majhen piti mleka, kajti v mleku je apno. Otročiči, ki dobijo mnogo kave, cikorijske vode, krompirjeve juhe, riža, škroba (šterke) i. t. d., ne morejo dobiti nikdar zdravih, močnih kosti, pač pa se nalezejo velikih, trdih trebušov in bezgavk (bramurjev), ki jih je treba pozneje rezati z vrata. Da je ob vojaških naborih dandanes vedno več naših mladeničev „škatelj“, pripisujem največ pomanjkljivi in pogrešeni hrani v otroških letih, poleg tega pa tudi raznim neumnostim šole in poznejšemu nerednemu vživanju mladine na duhu in telesu. Sicer pa, draga gospodinja bodi brez skrbi, ne zahtevam, da imaš posebno vrečico za „klajno apno“ za može v kuhinji, kakor je imaš v svinjski kuhinji, ne, v vašem globokem vodnjaku je apna dovolj, toda ti preklicani može imajo to cesarsko napako, da pijejo mesto zdrave studenčnine raje žgano vodko ali pa s hmeljem zagrenjeno — pivo. Možje, posebno oni pri 40 in 50 tih letih bolehajo, dobijo trganje, ker zablajo sleherni dan povžiti par kozarcev vode.

Mož ima tudi meso, mišice. Vse meso se tvori iz jajčne beljakovine in iz nobene druge reči. Beljakovine pa ne najdeš samo v jajcu, ampak tudi v raznih sadežih. Največ beljaka je v leči, grahu, fižolu in bobu. Zelo mnogo je ima tudi sir, mleko, črni kruh. Zelo malo beljakovin je v krompirju, rižu, beli moki; v slanini je ni čisto nič in sploh v nobeni masti, ne presnem maslu. Kdor tedaj meni, da postane močan in rejen, ako porabi prav mnogo slanine, tolišče, masla, ta je na krivem potu; od slanine, putra, škroba, žganja ni v stanu noben človek na tem božjem svetu pridobiti le trohice mesa,

le trohice moči. Vse te reči pa telo tudi potrebuje, in sicer za svojo kurjavo. Meso, močne mišice dobi torej mož le po vživanju beljaka, sira, mesa, mleka, leče, fižola, graha, solate, špinacije, zelenjave in sploh črnega kruha.

Dalje prih.

Za smeh in kratek čas.

Pomagaj si sam. Rokodelec-popotnik pride v trgovino, kjer so prodajali suho meso, in prosí: »Lepo prosim za majhen dar ubogemu popotniku.« — »Kaj še,« mrmra trgovec, »pomagaj si sam, saj si še mlad.« — Rokodelec, navihnan kot malokdo, si je te besede po svoje raztolmačil. »Če dovolite,« pravi, »pa bom storil.« Hipoma vzame par klobas in — smuk iz prodajalne.

Preklič. Nek fant je dejal v gostilni, tožeč nad surovostjo nekega človeka: »Ta človek je tako surov, kot naš župan.« — Županu so to povedali in fant je bil tožen zaradi razžaljenja časti in je moral svoje besede prekljati. To pa je storil tako-le: »Ta človek ni tako surov, kakor naš župan.«

Odpustljiva zmeta. Tujec, ki si je hotel ogledati ječe, kočijažu: »Pozneje lahko pridete pome. Ste me razumeli?« — Kočijaž: »Da; prosim, koliko ste pa dobili?«

V ponedeljek. Žena: »Tvoj površnik je zopet ves zamazan.« — Mož: »Ko sem šel včeraj iz gostilne, mi je padel v cestni jarek.« — Žena: »Zakaj ga pa nisi boljše držal?« — Mož: »Ker sem ga imel na sebi.«

Ce gre, je prav. V ponedeljek zjutraj je bilo po prvi nedelji v maju. Mlada žena, krčmarjeva soproga, je snažila in spravljala iz praznične obleke nedeljske madeže. Seveda je to delala zunaj sobe v veži. Naenkrat vstopi neravno čedno oblečen človek, poda ženi za pečateno pismo in ji pravi: »Dajte to pismo svojemu možu, da takoj odgovori, ker se mudi. Jaz bom pa kar tu-le počakal odgovora.« Oče krčmar in njegov brat, ki se je mudil že nekaj časa pri njem, sedita ravno pri zajutruku. Žena prinese ravno pismo. Oba ga ogledujeta in ugibata, odkod bi bilo. Slednjič odpreta. In kaj je bilo pisanega? »Če gre, je prav, če ne gre, ne bo nič.« — »Kaj je to? Temu možu malo manjka, ženka, pokliči ga norca, da mu povem, kako se meni piše.« — Tako kriči oče krčmar in vije pesti, češ, premalo te je, da bi se ti iz mene norčeval. Žena gre klicat tujca. Hitro pride nazaj. »Moj Bog, je že šel!« S temi besedami se vrne. Tujec je res odšel in odnesel vso obleko.

Gotovo znamenje. Podjetnik: »Moj zidar Peter je znorel.« — Zdravnik: »Kako ste pa to spoznali?« — Podjetnik: »Delal je čez dvajseto uro.«

Preveč. Zdravnik: »Pred vsem ne smete piti nič več piva.« — Bolnik: »Gospod doktor, potem je vse moje življenje prazno zame in pusto... No, če bi mi še delo prepovedali.«

Veliko zahteva. Zdravnik: »Vselej pri juhi popijte kake tri kapljice iz steklenice, ki jo bom vam poslal.« — Bolnik: »Gospod zdravnik, ali bi mi poslali še juho.«

Ni zdravo. Živinozdravnik: »Veste oče, svinjak stoji preblizu hiše, to ni prav.« Kmet: »Zakaj pa ne, gospod zdravnik.« — Živinozdravnik: »Ker ni zdravo.« — Kmet: »Motite se, gospod zdravnik. Naša svinja ni bila niti pol ure bolna.«

Pozabljene noge. Soseđa A se je skrila za obleko, ko je šla proti hiši sosedje B. Svoji hčerki je pa naročila, naj pove sosedji, da je ni

doma. — Soseđa B (pride v hišo): »Kje so pa mama?« — Hčerka: »Jih ni doma.« — Soseđa B: »Kam so pa šli?« — Hčerka: »V mesto.« — Soseđa B: »Povej jim, naj drugič tudi noge s seboj vzamejo.«

Slovarček nenavadnih besed.

Ekonomija. Ekonomija se pravi po naše domače gospodarstvo, kmetstvo gospodarstvo in sploh vsako gospodarstvo. Dalje pomenja to neko vedo, ki se navadno imenuje »narodna ekonomija« in ki se peča z gospodarskimi pojavi; dalje se rabi tudi izraz socialna ekonomija ali nauk o ljudskem gospodarstvu ter politiška ekonomija ali državna ekonomija nauk o državnem gospodarstvu.

Ekonom se imenuje dotična oseba, ki vodi kakršnokoli gospodarstvo. Po naše bi se mu reklo gospodar.

Industrija. Beseda industrija je vzeta iz latinščine, kjer pomenja po naše pridnost, marljivost. Danes se rabi ta beseda za našo besedo obrt. Obrt pa imenujemo s skupnim imenom vsa ona dela, s katerimi se vrednost surovega blaga povišuje ali z rokami in čisto navadnim orodjem (domača obrt) ali pa s pomočjo večjih naprav, s stroji, ki jih goni voda ali elektrika ali par (tovarne — fabrike). To zadnjo obrt imenujemo veleobrt ali navadno industrijo, dočim za prvo rabimo našo besedo obrt.

Industrijalna dežela se imenuje dežela, kjer se pretežna večina prebivalstva peča z industrijo.

Industrijalizem se zove oni gospodarski sestav, kolega zagovorniki pobijajo misel, da bi bilo samo zemljišče plodovito, in trdijo, da je vir bogastva obrt in trgovina. Ta nauk imenujemo tudi gospodarski liberalizem.

Produkt. Produkt se pravi po naše izdelek, pridelek, naj si bo potem na polju, ali v gozdu, ali pa pri obrti. **Produkcija** = izdelovanje, proizvajanje. **Produktiven** se imenuje tak, ki veliko izdelava, veliko pridelava, tako n. pr. produktivna dežela. **Produktirati** = izdelovati, pridelovati, proizvajati.

Konsumpcija. Konsumpcija je vpraba blaga, pri kateri se blago uniči. **Konsumirati** = použiti, porabiti. **Konsument** se imenuje oni, ki porabi.

Debata. Debata se imenuje ustmen razgovor o kaki stvari, v katerem se pa lepo vrsti zagovor stvari z ugovori proti nji. Navadno se imenujejo razgovori v državnem ali deželnem zboru debate. **Debatirati**, razgovarjati se, obravnava o kaki stvari.

Brazay Francovo žganje

Je že 40 let preizkušeno domače sredstvo

posebno kot sredstvo proti migreni, influenci, trganju, revmi, daljesluži v okrepčilo oči, za izpiranje grla in vratu. Neprimerno izboren pri masaži, najboljšo sredstvo za rast las.

Dobiva se povsod.

781 II 8-3

Učenca za vrtnarski obrt sprejme takoj **ANTON HREN**, umetni in trgovski vrtnar v **Kočevju**. 1167 1

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svejega proizvajanja okusna, zdrava v prospeh in pomen, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje s varstveno znamko župnik Kneipp.

Najboljši in najcenejši američanski motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26-11 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasi.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, yratila, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpologo.

Lotarijske srečke.

Dona,	19. maja	2	81	27	33	1
Gradec,	19. maja	6	29	31	44	43
Trst,	12. maja	15	13	32	52	37
Linc,	12. maja	61	32	58	17	66

2 enonad-
stropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri-
stanu št. 14** v Ljubljani. 1026 3

Posestvo

se prodaja v Gorenjem Laknicu št. 42, (pošta Mokronog) tik okrajne ceste. Cena 4000 K. Hiša je nova in zidana. Pod hišo hlev in klet, tik hiše kozolec. Njiv je za 5 mernikov posevke, košenine za 1 kravo. Vinograd je deloma opuščen, a ugoden za novo zasaditev. 1067 3

Najbolje švicarske ure,
po nizki ceni se dobe pri
sloveči, po celem svetu znani tvrdki

H. Suttner, Kranj.

Prosim zahtevajte najnovejši
krasni cenik zastoj in poštne
prosto (Tisoče pohvalnih pisem.)

Priporočam prečistiti duhovščini **veliko zalogo**

umetnih cvetic,

šopkov in vencev za cerkveno porabo. — Ve-
zanje cvetic in šopkov točno in po najnižjih
cenah. — Preč. gg. novomašniki znižane cene.
Za obila naročila se priporoča 875 3-3

Katinka Widmayer,

v Ljubljani, pri „Solncu“, za vodo.

Otroške vozičke

od 9 kron dalje, galanterijsko in špece-
rijsko blago na drobno in debelo priporoča
po najnižjih cenah. 1114 4-2

M. Rant, Kranj
Savsko predmestje.

120 hektolitrov belega in
15 „ rudečega vina

po okusu sličnega dolenskememu, proda
po nizki ceni 1154 1-1

Jakob Vesnaver, pošestnik
Sv. Lueija, p. Oprtalj, Istria.

Kramarjem

ki hodijo ob shodih k

Novi Štifti

prodajat svoje blago, na znanje, da
odslej **ne dobijo nikakega lesa**
temveč **edino le prostor.**

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 31. maja 1906.

Pomagajo hitro in za-
nesljivo za kašelj, hri-
pavost in zaslezenje.

Izvrstne sla-
ti ter brez
slabega vpliva na tek

Kartoni po 1 K
... in 2 K ...

Poizkusni
karton 50 vinar.

1906 87 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

Lekarna v Litiji

pri Mariji pomagaj

priporoča sledeča izvrstna in vže
mного let preizkušena zdravila:

Protinski ali udov cvet olajša bolečine v križu, rokah
in nogah ter krepi in oživlja
žile in mišice; tudi krepi telo po dolgi hoji in težkem delu.
— Steklenica velja 80 v., tucat 8 K.

Želodčne kapljice lahko odvajajo, vzbujajo slast do jedi,
vstvarjajo sliz in krepe želodec. —
Steklenica 40 v., tucat 4 K, 3 tucati le 10 K, 5 tucatov 16 K,
poštne in zavojnine prosto.

Litijski prsni sok ali sok zoper kašelj pomešan
s podfos-
forno-kislim apnenim železom. — Steklenica velja 1 K, tucat
10 K, 2 tucata 19 K poštne in zavojnine prosto.

Odvajalne kroglice ne bi se smele pogrešati v nobe-
nem gospodinjstvu; osvedočile so
se pri zaprtju človeškega telesa in težki prebavi. — V ška-
tuljah po 40 v., en zavoj s 6 škatuljami 2 K.

Kapljice zoper krč ublažujejo krč ter oživljajo, krepe
in pomirjajo želodec. — Steklenica
50 v., tucat 4 K 60 v.

Tinktura zoper kurja očesa odstrani kaj hitro
mučna kurja očesa,
bradavice, žulje in ozeblino. — Steklenica 70 v., tucat 7 K.

Gg. kmetovalcem priporočam posebno dobro znano
živinsko in prašičevo
štupo, ki služi obenem kot
zdravilo in je tudi dobro
znan redilni pripomoček.

Ako hočete imeti lepo
in zdravo živino poslu-
žite se edino priporoč-
ljivega mojega praška pod
imenom: „Svillin“.

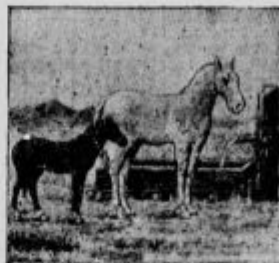
1 zavoj 60 vln., 5 zavojev
K 240, 10 zavojev K 400
in zavojnine prosto. Tr-
govcem dovolim znaten
popust. 903 2

Dalje so v zalogi vedno sveža homeopatična
in tudi vsa tu- in inozemska zdravila.

Zdravila se razpošiljajo takoj vsak dan sveža po pošti
na vse kraje. Zahvalna in pripoznalna pisma dohajajo vsak
dan in so drage volje na razpolago, Pismena naročila z de-
žele prostim naslavljanji

lekarna Mr. Ph. H. Brill v Litiji

založnik c. kr. državnih uradnikov.

1129 Proda se 2-1
skedenj ali pod,
še prav dobro ohran-
jen. Več pove lastnik
Matej Šetina
v Zbiljah, p. Medvode.

Učenca

iz dobre hiše sprejme
takoj Avgust Maté,
čevlj. mojster, Ljub-
ljana, Sv. Petra nasip
št. 45 ali pa Kolo-
dvorske ulice št. 8.
1163 2-1

Hiša

na Planinici, p. Preserje p.
Ljubljani s sadnim vrtom
ter dvojnimi kozolcem (dop-
ler) vse v prav dobrem
stanju, se po nizki ceni
proda iz proste roke. Več
pove Franc Uršič, Brezo-
vica, p. Vič pri Ljubljani.
1158 2-1

Čitajte! Poslušajte!

Mizarjem, gostilničarjem
iti naznanim, da se pri
meni kupi najcenejše:
**steklo (šipe), stekle-
nice, krožnike, zr-
cela, podobne, okvire**
ter zmirom sveže **špe-
cerijsko blago** po naj-
nižji ceni pri 1115 3-2

Ivanki Colnar
nasproti Francelna v Kranju.

Ceno Češko posteljne
perje

6 kg ovsega
skubljenega
K 80, bel-
šega K 120,-;
belega, jaku
mekkega,
skubljenega K 180,-; kron 24-
mekkebelega, skub-
ljenega K 300,-; kron 360,-. Pa-
lišja se tranko proti povsejje
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povratni poštini strošek.
Geodikt Soehnel, Lebes 159
p. Pizen na Češkem
1008

Kupi se ceno
zemljišče

okoli 1000 do 4000 seznjev,
blizu mesta Ljubljane za
poljedelstvo. Ponudbe, v
katerih naj se navede naj-
nižja cena, koliko ga je in
kje leži, pod naslovom
„zemljišče L.“ Postrestante
Ljubljana. 1045 3-3

Koverta s firme
in
trgovske račune
priporoča
Katoliška tiskarna.

Dobrota za zdrave in bolne

kakor tudi važno hranilno
sredstvo za gospodinje je

Ceres jedilna mast

iz najfinejših kokos orehov.

1321 a 6-3

Prodasta se **dve posestvi**

po zelo nizki ceni, oddaljeno od Ljubljane eno pol
drugo četrt ure, pripravno eno za vsako obrt, drugo
za kmetovalca. Več se izve v Kladeznih ul. 5. Plačuje
se lahko na več let. 1010 3-3

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno
dobi v „Katoľ. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v
veliki izbiri za ženske in moške obleke pri
občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec (pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa,
kamgrna, hlačevine za moške obleke, za
ženske oblike najnovejše modno, volneno
blago v vseh barvah, perilni kambrik, sa-
ten, kotenina, pisana in bela, platno in
mного drugega. 313 26-8

Zaloga bališč za neveste.

Takoj se proda dobro vpeljana

trgovina

v Ljubljani. Proda se tudi **hiša**, v kateri
se nahaja pekarija in gostilna. Ponudbe naj
se pošiljajo na upravništvo „Domoljuba“
pod šifro „500“. 1035 6-3

Postavno varovano. Vsako ponarejanje
in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je **Thierryjev**
2630 D balzam 52-21

le z zeleno znamko „redovnica“.

Starostavno neprekosno
proti slabemu prebavljanju, krčem v že-
lodcu, koliki, kataru, prvim boleznim,
influenca itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic
ali ena velika specialna steklenica s patent.
zamaškom K 5— franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
posebno znano kot non plus ultra

proti vsim še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom
in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti
povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Režura s tisoči originalnih zabvalnih pisem gratis in franko. V
zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Postrežba točna in poštena.

Postrežba točna in poštena.

L. Luser-jev obliž za turiste

najboljše in najgotovjše sredstvo
proti kurjim očesom, trdi
koži itd. 825 Glavna zaloga:
L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Melding
Zahte-**Luser-jev** obliž za turiste
vajte K 1-20
Dobiva se v vseh lekarnah. 20-5

Priporočajo vsak dan pri

pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
kašlju, škrofulozi, influenci
množičevinski profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo,
zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže
telesu, odstranjuje kašelj, izme-
tavanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-25

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom
po 4 K steklenica.

Podpisani sl. občinstvu ugodno
javi, da bode ordiniral vsak torek

v Ilirski Bistrici

v hotelu „Ilirija“ za sobobolne.
Vsakovrstne plombe, operacije,
vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunsels,
324 a zobozdravnik v Ljubljani.

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak
za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementa v raznih barvah (do 5) in okusnih
vzorcih po K 3—6 loco Ljubljana za 1 m². Imam
tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkvā.
— Krasni so pokopališki križi iz mitranega mar-
morja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom pripo-
ročamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30,
40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, milne
kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje),
oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega
strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K
naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. mar-
morja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za na-
peljavo vode mesto drugih, železnih in lesenih cevi
pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo
cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

182 D 49—18

Klauerjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed
vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav
izdeluje ednole

J. KLAUER, Ljubljana.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici Je sloviti Neobhodno potreben v kuhinji

Minlos prašek za pranje

Kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s koloni-
jalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I.
Mölkerebastei 3. 39 D 24—19

MASTIN

ali doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski prašek za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Najboljši dodatek krmi, dietetično sredstvo za pitanje. Dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medalje. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. — Trgovci itd. dobijo 2449 D 12—7 *popust.*

Stanje vlog 30. apr. 1906: Preje: **Gradišče 1**, sedaj. Denarni promet 30. apr. 1906: čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, I.** čez 54 milijonov kron.

Lastna glavnica **K 252.865.93.**

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2%** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. aprila 1906: K 12,333 339-82. Denarni promet v letu 1905: 54,418 440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1906.

2617 D 26—11

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trg. v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jeglič, hišni posestnik v Ljubljani, Anton Kobi, posestnik in trg., Breg p. Borovnici, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Greg. Šilbar, župnik na Rudniku.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 26—17